

สภา ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น
เลขที่รับ ๒๕๑๙๘-๙๘/๒๕๕๑
วันที่ ๑๕ / ๑ / ๕๑

สัญญาเลขที่ RDG58S0022

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการรูปแบบเครือข่ายกองทุนสวัสดิการทางสังคมของหมู่ที่ ๕
บ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล

โดย

เสษ อาดตันตรา

และคณะ

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

บอกเล่าเพื่อความเข้าใจร่วมกัน

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่คนในชุมชนได้มาร่วมคิดทบทวนสถานการณ์ ตั้งคำถาม วางแผน หาข้อมูล ทดลองทำ วิเคราะห์ สรุปผลการทำงานและหาคำตอบเพื่อปรับปรุงงานต่อไป” กล่าวคือ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหนึ่งที่เน้นการให้ “คน” ในชุมชนเข้ามาร่วมในกระบวนการวิจัย ตั้งแต่การเริ่มคิด การตั้งคำถาม การวางแผน และค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบเป็นรูปธรรม โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติการจริง (Action Research) อันทำให้ชุมชนได้เรียนรู้ สร้างผลงาน มีความเข้มแข็งในการแก้ปัญหาของตนเอง และสามารถใช้กระบวนการนี้ในการแก้ไขปัญหาอื่น ๆ ในท้องถิ่น โดยมีกระบวนการศึกษาเรียนรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ดังนั้นจุดเน้นของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงอยู่ที่ “กระบวนการ” มากกว่า “ผลลัพธ์” เพื่อให้ชาวบ้านได้ประโยชน์จากงานวิจัยโดยตรง และให้งานวิจัยมีส่วนในการแก้ปัญหาของชาวบ้าน รวมทั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นจริงในชุมชน ซึ่งจะต้องอาศัย “เวที” (การประชุม เสวนา พูดคุยถกเถียง) เป็นวิธีการเพื่อให้คนในชุมชน ทั้งชาวบ้าน ครู นักพัฒนา สมาชิกอบต. ข้าราชการ หรือกลุ่มคนอื่นๆ เข้ามาร่วมหา ร่วมใช้ “ปัญญา” ในกระบวนการวิจัย

“กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น” หมายถึง การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อตอบ “คำถาม” หรือ “ความสงสัย” บางอย่าง ดังนั้นสิ่งสำคัญคือประเด็น “คำถาม” ต้องคมชัด โดยมีการแยกแยะประเด็นว่า ข้อสงสัยอยู่ตรงไหน มีการหา “ข้อมูล” ก่อนทำ มีการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล มีการ “วางแผน” การทำงานบนฐานข้อมูลที่มีอยู่ และในระหว่างลงมือทำมีการ “บันทึก” มีการ “ทบทวน” ความก้าวหน้า “วิเคราะห์” ความสำเร็จและอุปสรรคอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ “ถอด” กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นออกมาให้ชัดเจน ในที่สุดก็จะสามารถ “สรุปบทเรียน” ตอบคำถามที่ตั้งไว้แล้วอาจจะทำให้ใหม่ให้ดีขึ้น ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นบทเรียนสำหรับเรื่องอื่น ๆ หรือพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป ซึ่งทั้งหมดนี้กระทำโดย “ผู้ที่สงสัย” ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นนั่นเอง ดังนั้นกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงเป็นงานวิจัยอีกแบบหนึ่งที่ไม่ยึดติดกับระเบียบแบบแผนทางวิชาการมากนัก แต่เป็นการสร้างความรู้ในตัวคนท้องถิ่น โดยคนท้องถิ่น เพื่อคนท้องถิ่น โดยมุ่งแก้ปัญหาด้วยการทดลองทำจริง และมีการบันทึกและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การวิจัยแบบนี้จึงไม่ใช่เครื่องมือทางวิชาการ ไม่ใช่ของศักดิ์สิทธิ์ที่ผูกขาดอยู่กับครูบาอาจารย์ แต่เป็นเครื่องมือธรรมดาที่ชาวบ้านก็ใช้เป็น เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ได้ใช้วิธีการสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามแนวคิดและหลักการดังกล่าวมาแล้วในระยะเวลาหนึ่ง พบว่า ชาวบ้านหรือทีมวิจัยส่วนใหญ่สามารถสะท้อนการดำเนินงานด้วยการบอกเล่าได้เป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันก็พบว่า การเขียนรายงาน เป็นปัญหาที่สร้างความหนักใจให้แก่นักวิจัยเป็นอย่างมาก ดังนั้นด้วยความตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงได้ปรับรูปแบบการเขียนรายงานวิจัย ให้มีความยืดหยุ่น และมีความง่ายต่อการนำเสนอออกมาใน รูปแบบที่นักวิจัยถนัด โดยไม่ยึดติดในเรื่องของภาษาและรูปแบบที่เป็นวิชาการมากเกินไป ซึ่งเป้าหมายสำคัญของรายงานวิจัยยังคงมุ่งเน้นการนำเสนอให้เห็นภาพของกระบวนการวิจัยมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย โดยกลไกสำคัญที่จะช่วยให้นักวิจัยมีความสามารถเขียนรายงานที่นำเสนอกระบวนการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ ศูนย์ประสานงานวิจัย (Node) ในพื้นที่ ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงโครงการวิจัยมาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบการทำงานวิจัย ดังนั้น Node จะรับรู้พัฒนาการของโครงการวิจัยมาโดยตลอด บทบาทการวิเคราะห์เนื้อหาหรือกิจกรรมของโครงการจึงเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง Node และนักวิจัย ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวได้นำมาซึ่งการถอดบทเรียนโครงการวิจัยสู่การเขียนมาเป็นรายงานวิจัยที่มีคุณค่าในที่สุด

อย่างไรก็ตาม รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นอาจไม่สมบูรณ์แบบดั่งเช่นรายงานวิจัยเชิงวิชาการโดยทั่วไป หากแต่ได้คำตอบและเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัย ซึ่งท่านสามารถเข้าไปค้นหา ศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมได้จากพื้นที่

สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

บทคัดย่อ

บ้านใหม่ หมู่ที่ 5 จากคำบอกเล่า ในอดีตบ้านใหม่ เคยมีเรือสำเภาส่งมาถึง แสดงถึงการเป็นแหล่งคมนาคมในอดีต เดิมรวมกับหมู่ที่ 16 ตำบลลุง และได้แยกตัวเป็นตำบลควนโพธิ์ ในปี 2525 ซึ่งเดิมตำบลควนโพธิ์มีเพียง 4 หมู่บ้าน ตอนแยกตัวเริ่มแรก บ้านใหม่รวมตัวกับหมู่ที่ 4 ก่อนแยกมาเป็นหมู่ที่ 5 ในปี 2526 มีพื้นที่รวม 2,190 ไร่ ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบและเนินเขาลูกฟูก พื้นที่สูงใช้ทำสวนยางจำนวน 1,200 ไร่ พื้นที่ลุ่มทำนาจำนวน 500 ไร่ มีอาณาเขต ทิศเหนือ ติดกับ หมู่ที่ 4 ตำบลควนโพธิ์ อำเภอมืองสตูล, ทิศใต้ ติดกับ หมู่ที่ 2 ตำบลควนโพธิ์ อำเภอมืองสตูล, ทิศตะวันออก ติดกับ หมู่ที่ 3 ตำบลควนโพธิ์ อำเภอมืองสตูล, ทิศตะวันตก ติดกับ หมู่ที่ 2 ตำบลควนโพธิ์ อำเภอมืองสตูล และเขตอำเภอนาทม ตามข้อมูลจปฐ. ปี 2556 บ้านใหม่ มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 226 ครัวเรือน มีประชากร 926 คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม วิถีความเป็นอยู่เป็นการอยู่รวมอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัย เนื่องจากความเป็นเครือญาติ แนวทางชีวิตเป็นไปบนหลักการของศาสนาและพระผู้เป็นเจ้า

กล่าวในมิติการจัดสวัสดิการในพื้นที่ ที่ผ่านมามีการรวมตัว โดยการจัดตั้งกลุ่มและองค์กรต่างๆในพื้นที่ เช่นกลุ่มออมทรัพย์, กลุ่มควนไพรพัฒนา, กลุ่มชาแรกาด นอกจากนี้ยังมีกลุ่มที่จัดแจ้งตามภารกิจหน่วยงานรัฐ เช่น กลุ่ม อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) โดยกลุ่มแรกที่ชาวบ้านรวมตัวในพื้นที่ อันนำมาสู่ความคิดในการจัดการตนเองในเรื่องสวัสดิการ คือ กลุ่มชาแรกาด ที่มีการจัดเก็บเงินจากสมาชิกเพื่อปันสวัสดิการแก่ผู้เสียชีวิต ในอัตราร้อยละ 95 เปอร์เซ็นต์ โดยก่อตั้งเมื่อ 7 กรกฎาคม 2547 มีสมาชิกจัดตั้งจำนวน 78 ครัวเรือน จากแนวคิดดังกล่าว นำมาสู่การพัฒนาแนวความคิดการจัดสวัสดิการแก่กลุ่มต่างๆเป็นลำดับ

จากการจัดสวัสดิการที่ผ่านมา จากกลุ่มชาแรกาด ที่ทางชุมชนร่วมคิดระบบสวัสดิการที่พัฒนาจากสวัสดิการที่ใช้ดูแลในยามมีผู้เสียชีวิต ต่อมาพัฒนาเป็นสวัสดิการการเกิด และเจ็บป่วยเช่นที่ทางกลุ่มควนไพรพัฒนาเริ่มจัดสรร หากการพัฒนาดังกล่าว ทางสมาชิกกลุ่มควนไพรพัฒนา ซึ่งเป็นแกนนำในหมู่บ้าน คิดว่ากลุ่มตนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการทางสังคมที่เพียงพอ ยังขาดทักษะการทำงาน การบริหารจัดการ สิทธิประโยชน์ อันครอบคลุมอย่างแท้จริง

มุมมองต่อปัญหาดังกล่าว ทางกลุ่มจึงอยากเพิ่มเติมความรู้ แนวทางการบริหารจัดการ สิทธิประโยชน์ ทักษะการทำงาน ต่อการพัฒนากองทุนสู่การสร้างเครือข่ายสวัสดิการทางสังคม โดยการร่วมมือกับกลุ่มกองทุนสวัสดิการในหมู่บ้าน อาทิ กลุ่มชาแรกาด สมาชิก 250 คน กลุ่มกองทุนเงินล้าน สมาชิก 80 คน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 90 คน เพื่อพัฒนารูปแบบเครือข่ายกองทุนสวัสดิการทางสังคม ที่มีเป้าหมาย คือ จัดสวัสดิการ เกิด แก่ เจ็บ ตาย แก่สมาชิก จัดสวัสดิการการศึกษา ภูมิปัญญาแก่เยาวชน จัดสวัสดิการด้านการรักษาเยียวยาจากอุบัติเหตุ จัดสวัสดิการดูแลผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเรื้อรัง คนใช้ติดเตียง และคนใช้ติดเตียงที่ไร้ญาติดูแล เตรียมพร้อมรองรับและรับมือสถานการณ์ภัยพิบัติ จัดสวัสดิการด้านศาสนาอย่างครอบคลุม และทั่วถึง พัฒนาระบบเครือข่ายสวัสดิการทางสังคมของบ้านใหม่

ในเก็บรวมข้อมูลสวัสดิการบ้านใหม่ ทีมวิจัยได้ใช้วิธีการ ค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง ขอข้อมูลจากหน่วยงาน ลงสัมภาษณ์กลุ่มและบุคคล ถอดบทเรียนการดำเนินงานสวัสดิการของแต่ละกลุ่ม ศึกษาดูงานการจัดสวัสดิการที่มูลนิธิพัฒนารักษ์ อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี ออกแบบการจัดสวัสดิการ เสนอร่างสวัสดิการบ้านใหม่ และจัดเวทีสาธารณะ ซึ่งจากการศึกษาโครงการ รูปแบบเครือข่ายกองทุนสวัสดิการทางสังคม ของหมู่ที่ 5 บ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล ซึ่งมีการดำเนินงานผ่านกลุ่มกองทุนจำนวน 4 กลุ่ม สามารถสรุปผลรูปแบบสวัสดิการที่มีอยู่ในชุมชนออกเป็น 3 แบบ คือ แบบให้ “เบี้ย” ให้ “ของ” โดยกลุ่ม หรือองค์กร ทั้งเอกชนและรัฐ, แบบให้ “แรง” โดย กลุ่มหรือองค์กร, การช่วยเหลือตามวิถีชีวิตชุมชน โดยเจ้าบ้านหรือเจ้าของเรื่องเป็นคนออกปาก เช่น การซ่อมบ้าน หามเปาะ เกียวข้าว เป็นต้น (ปัจจุบันการให้แบบที่ 3 ลดลงมาก ตามสภาวะสังคมที่เปลี่ยนผ่านเพาะความเร่งรีบ)

โดยสามารถสรุปพัฒนาการในพื้นที่บ้านใหม่ ได้ว่า เดิมการให้เป็นการช่วยเหลือตามวิถีชีวิตชุมชน โดยเจ้าบ้านหรือเจ้าของเรื่องเป็นคนออกปาก เช่น การซ่อมบ้าน หามเปาะ เกียวข้าว เป็นต้น แต่ต่อมา รูปแบบการให้ หรือการช่วยเหลือ จะมีกลุ่ม หรือองค์กรทั้งรัฐ และเอกชน ทั้งในและนอกชุมชนเป็นคนจัดการ ส่งผลให้รูปแบบการมีส่วนร่วมลดลงบ้าง

ทั้งนี้จากการศึกษาวิจัยผ่านกิจกรรมศึกษาข้อมูลมือสอง การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกองทุนในพื้นที่ ประกอบกับการศึกษาข้อมูลการจัดสวัสดิการจากภายนอกมาร่วมในการจัดการ ส่งผลให้ปัจจุบันสามารถจัดตั้งกลุ่มการเงินกลุ่มใหม่ ในนามกลุ่มกองทุน “กองทุนบุญเพื่อสวัสดิการสังคมบ้านใหม่” เปิดรับสมาชิก ในหมู่บ้านเข้าสมัครเป็นสมาชิก โดยรับสมัครเป็นรายครัวเรือน ล่าสุดมียอดสมาชิก 160 ครัวเรือน โดยนิยาม “กองทุนบุญ” มี 2 ประเภท คือ ประเภทบุคคล และประเภทครัวเรือน

คำนำ

โครงการ รูปแบบเครือข่ายกองทุนสวัสดิการทางสังคม ของหมู่ที่ 5 บ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล มุ่งค้นหาแนวทางการบริหารจัดการ สิทธิประโยชน์ ทักษะการทำงาน ต่อการพัฒนา กองทุนสู่การสร้างเครือข่ายสวัสดิการทางสังคม โดยการร่วมมือกับกลุ่มกองทุนสวัสดิการในหมู่บ้าน อาทิ กลุ่มชาแวกาด สมาชิก 250 คน กลุ่มกองทุนเงินล้าน สมาชิก 80 คน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน 90 คน เพื่อพัฒนารูปแบบเครือข่ายกองทุนสวัสดิการทางสังคม ที่มีเป้าหมาย คือ จัดสวัสดิการ เกิด แก่ เจ็บ ตาย แก่สมาชิก จัดสวัสดิการการศึกษา ภูมิปัญญาแก่เยาวชน จัดสวัสดิการด้านการรักษาเยียวยาจากอุบัติเหตุ จัดสวัสดิการดูแลผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเรื้อรัง คนไข้ติดเตียง และคนไข้ติดเตียง ที่ไร้ญาติดูแล เตรียมพร้อมรองรับและรับมือสถานการณ์ภัยพิบัติจัดสวัสดิการด้านศาสนาอย่างครอบคลุม และทั่วถึง พัฒนาระบบเครือข่ายสวัสดิการทางสังคมของบ้านใหม่

เก็บรวมข้อมูลสวัสดิการบ้านใหม่ ที่มิวิจัยได้ใช้วิธีการ ค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง ขอข้อมูลจากหน่วยงาน ลงสัมภาษณ์กลุ่มและบุคคล ถอดบทเรียนการดำเนินงานสวัสดิการของแต่ละกลุ่ม ศึกษาดูงานการจัดสวัสดิการที่มูลนิธิพัฒนรักษ์ อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี ออกแบบการจัดสวัสดิการ เสนอร่างสวัสดิการบ้านใหม่ และจัดเวทีสาธารณะ

บัดนี้ ดำเนินการวิจัยตามกำหนดวาระแล้ว จึงขอเสนอรายงานผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นต่อไป.

คณะทีมวิจัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
บทคัดย่อ	
สารบัญ	
บทที่ 1 ข้อเสนอโครงการ	1
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	14
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน	18
บทที่ 5 อภิปรายผล สรุปและข้อเสนอแนะ	37
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. ประวัติทีมวิจัย	ก
ภาคผนวก ข.ตารางประกอบกิจกรรม	ค
ภาคผนวก ค.บันทึกกิจกรรม	ฉ

บทที่ 1

ข้อเสนอโครงการ

โครงการ รูปแบบเครือข่ายกองทุนสวัสดิการทางสังคม ของหมู่ที่ 5 บ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล

หลักการและเหตุผล

บ้านใหม่ หมู่ที่ 5 จากคำบอกเล่า ในอดีตบ้านใหม่ เคยมีเรือสำเภาแล่นมาถึง แสดงถึงการเป็นแหล่งคมนาคมในอดีต เดิมรวมกับหมู่ที่ 16 ตำบลลุง และได้แยกตัวเป็นตำบลควนโพธิ์ ในปี 2525 ซึ่งเดิมตำบลควนโพธิ์มีเพียง 4 หมู่บ้าน ตอนแยกตัวเริ่มแรก บ้านใหม่รวมตัวกับหมู่ที่ 4 ก่อนแยกมาเป็นหมู่ที่ 5 ในปี 2526 มีผู้ใหญ่บ้านคนแรกคือ นายมอหราด เหมโคกน้อย ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านนาน 18 ปี

บ้านใหม่ มีพื้นที่รวม 2,190 ไร่ ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบและเนินเขาสูงชัน พื้นที่สูงใช้ทำสวนยางจำนวน-1,200 ไร่ พื้นที่ลุ่มทำนาจำนวน 500 ไร่ มีอาณาเขต ทิศเหนือ ติดกับ หมู่ที่ 4 ตำบลควนโพธิ์ อำเภอเมืองสตูล, ทิศใต้ ติดกับ หมู่ที่ 2 ตำบลควนโพธิ์ อำเภอเมืองสตูล, ทิศตะวันออก ติดกับ หมู่ที่ 3 ตำบลควนโพธิ์ อำเภอเมืองสตูล, ทิศตะวันตก ติดกับ หมู่ที่ 2 ตำบลควนโพธิ์ อำเภอเมืองสตูล และเขตอำเภอท่าแพ ตามข้อมูลจปฐ. ปี 2556 บ้านใหม่ มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 226 ครัวเรือน มีประชากร 926 คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม วิถีความเป็นอยู่เป็นการอยู่รวมอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัย เนื่องจากความเป็นเครือญาติ แนวทางชีวิตเป็นไปบนหลักการของศาสนาและพระผู้เป็นเจ้า

กล่าวในมิติการจัดสวัสดิการในพื้นที่ ที่ผ่านมามีชาวบ้านมีการรวมตัว โดยการจัดตั้งกลุ่มและองค์กรต่างๆในพื้นที่ เช่นกลุ่มออมทรัพย์, กลุ่มควนไพรพัฒนา, กลุ่มชาแรกาด นอกจากนี้ยังมีกลุ่มที่จัดแจ้งตามภารกิจหน่วยงานรัฐ เช่น กลุ่ม อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) โดยกลุ่มแรกที่ชาวบ้านรวมตัวในพื้นที่ อันนำมาสู่ความคิดในการจัดการตนเองในเรื่องสวัสดิการ คือ กลุ่มชาแรกาด ที่มีการจัดเก็บเงินจากสมาชิกเพื่อปันสวัสดิการแก่ผู้เสียชีวิต ในอัตราร้อยละ 95 เปอร์เซ็นต์ โดยก่อตั้งเมื่อ 7 กรกฎาคม 2547 มีสมาชิกจัดตั้งจำนวน 78 ครัวเรือน จากแนวคิดดังกล่าว นำมาสู่การพัฒนาแนวคิดการจัดสวัสดิการแก่กลุ่มต่างๆเป็นลำดับ

ปี 2552 เกิดการรวมตัวของสมาชิกควนไพรพัฒนาจำนวน 8 คน ซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มชาแรกา ต่อยอยู่แล้ว ได้เรียนรู้การจัดสวัสดิการทางสังคมจากที่อื่น (เกาะหมาก พัทลุง) และอยากพัฒนาให้เกิดขึ้นในบ้านใหม่ จากความคิดจึงมีการผลักดันเรื่องสวัสดิการ แก่สมาชิกกลุ่มควนไพรพัฒนา นับเนื่องเป็นระยะเวลา 4 ปี มีจำนวนสมาชิก 48 คน มีกองทุนสวัสดิการประมาณ 30,000 บาท เริ่มจากกิจกรรมสัจจะวันละบาท โดยจัดสวัสดิการด้านการเกิด ได้ 1,000 บาท , เจ็บ คื่นละ 200 บาท ไม่เกิน 10 คื่น, ตาย 2,500 บาท

ปี 2554 กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ได้เริ่มจัดการสวัสดิการแก่สมาชิก โดยจ่ายสวัสดิการด้านการตายในอัตรา 100 เปอร์เซ็นต์จากการออม ต่อมาในปี 2556 กลุ่มกองทุนเงินล้าน ได้เริ่มจัดสวัสดิการการตายในอัตรา 100 เปอร์เซ็นต์

จากการจัดสวัสดิการที่ผ่านมา จากกลุ่มชาแรกาที่ทางชุมชนร่วมคิดระบบสวัสดิการที่พัฒนาจากสวัสดิการที่ใช้ดูแลในยามมีผู้เสียชีวิต ต่อมาพัฒนาเป็นสวัสดิการการเกิด และเจ็บป่วยเช่นที่ทางกลุ่มควนไพรพัฒนาเริ่มจัดสรร หากการพัฒนาดังกล่าว ทางสมาชิกกลุ่มควนไพรพัฒนา ซึ่งเป็นแกนนำในหมู่บ้าน คิดว่ากลุ่มตนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการทางสังคมที่เพียงพอ ยังขาดทักษะการทำงาน การบริหารจัดการ สิทธิประโยชน์ อันครอบคลุมอย่างแท้จริง

มุมมองต่อปัญหาดังกล่าว ทางกลุ่มจึงอยากเพิ่มเติมความรู้ แนวทางการบริหารจัดการ สิทธิประโยชน์ ทักษะการทำงาน ต่อการพัฒนากองทุนสู่การสร้างเครือข่ายสวัสดิการทางสังคม โดยการร่วมมือกับกลุ่มกองทุนสวัสดิการในหมู่บ้าน อาทิ

- กลุ่มชาแรกา สมาชิก 250 คน
- กลุ่มกองทุนเงินล้าน สมาชิก 80 คน
- กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 90 คน

เพื่อพัฒนารูปแบบเครือข่ายกองทุนสวัสดิการทางสังคม ที่มีเป้าหมาย ดังนี้

1. จัดสวัสดิการ เกิด แก่ เจ็บ ตาย แก่สมาชิก
2. จัดสวัสดิการการศึกษา ภูมิปัญญาแก่เยาวชน

3. จัดสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลจากอุบัติเหตุ
4. จัดสวัสดิการดูแลผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเรื้อรัง คนไข้ติดเตียง และคนไข้ติดเตียงที่ไร้ญาติดูแล
5. เตรียมพร้อมรองรับและรับมือสถานการณ์ภัยพิบัติ
6. จัดสวัสดิการด้านศาสนาอย่างครอบคลุม และทั่วถึง
7. พัฒนาระบบเครือข่ายสวัสดิการทางสังคมของบ้านใหม่

จากทิศทางข้างต้น ทีมวิจัย ซึ่งมีแกนนำขับเคลื่อนจากกลุ่มควนโพพัฒนา ซึ่งมีสมาชิก 48 คน จึงขออาสาเป็นหัวไม้ขีด เพื่อจุดระเบิดแนวคิดการจัดการเครือข่ายสวัสดิการทางสังคม แก่สมาชิก กองทุนอื่น และคนในชุมชน โดยนำเครื่องมือวิจัยเพื่อท้องถิ่นมาสร้างการเรียนรู้ และพัฒนาฐานราก ระบบสวัสดิการ อันยึดโยงกับหลักการของศาสนาอิสลามที่ว่า “ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี” ภายใต้โครงการ “พัฒนารูปแบบเครือข่ายกองทุนสวัสดิการทางสังคมของ ม. 5 บ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์ อ. เมือง จ.สตูล”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ สิทธิประโยชน์ ทักษะการทำงาน ต่อการพัฒนา กองทุนสู่การสร้างเครือข่ายสวัสดิการทางสังคม
2. เพื่อจัดการกลุ่มกองทุนสวัสดิการสู่เครือข่ายสวัสดิการทางสังคมของบ้านใหม่

คำถามหลัก

การพัฒนารูปแบบเครือข่ายกองทุนสวัสดิการทางสังคมของ ม. 5 บ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูลเป็นอย่างไร?

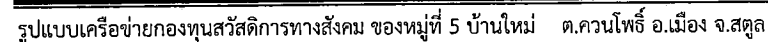
คำถามรอง

1. คำว่า “สวัสดิการทางสังคมคืออะไร? และมีรูปแบบในการจัดการอย่างไรบ้าง?”
2. การจัดการกองทุนสวัสดิการทางสังคมของกลุ่มต่างๆในบ้านใหม่มีชุดความรู้ ประสบการณ์ บทเรียน และจุดอ่อนอย่างไร?

3. การบริหารจัดการกองทุนที่สามารถพัฒนาสู่การสร้างเครือข่ายสวัสดิการเป็นอย่างไร?
4. สิทธิประโยชน์ในการจัดสวัสดิการทางสังคมเป็นอย่างไร?
5. ความรู้ และทักษะการทำงานที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนกองทุนสู่เครือข่ายสวัสดิการทางสังคมเป็นอย่างไร?
6. การพัฒนากลุ่มกองทุนสู่การจัดตั้งเครือข่ายสวัสดิการทางสังคมเป็นอย่างไร?

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มควนไพรพัฒนา สมาชิก 48คน
2. กลุ่มชาแรกาด สมาชิก 250 คน
3. กลุ่มกองทุนเงินล้าน สมาชิก 80 คน
4. กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 90 คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เชิงวิจัย

1. ได้ข้อมูลการบริหารจัดการ สิทธิประโยชน์ ทักษะการทำงาน ต่อการพัฒนากองทุนสู่การสร้างเครือข่ายสวัสดิการทางสังคมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตอิสลาม

เชิงพัฒนา

1. มีการจัดการกลุ่มกองทุนสวัสดิการสู่เครือข่ายสวัสดิการทางสังคมของบ้านใหม่อย่างเป็นรูปธรรม บนฐานการทำบันทึกข้อตกลง (MOU)

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่ใช้ประกอบการศึกษาข้อมูล ทางที่มิวิจัยได้ใช้เอกสารประกอบโดยแบ่งออกเป็น 3 ชุด ข้อมูลคือ 1.เอกสารบริบทชุมชนบ้านใหม่ , 2. สวัสดิการทางสังคมในอิสลาม 3. ความหมายและขอบเขตของคำว่า “สวัสดิการ” และกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่สามารถจำแนกเป็นชุดประกอบการดำเนินโครงการ ดังนี้

1. บริบทชุมชนบ้านใหม่

ประวัติศาสตร์ชุมชนบ้านใหม่

บ้านใหม่ ตั้งอยู่ หมู่ที่ 5 ตำบลควนโพธิ์ ซึ่งมีทั้งหมด 7 หมู่บ้าน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร มีการรวมกลุ่มประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ และรับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากหน่วยงานของทางราชการอย่างต่อเนื่อง

บ้านใหม่ เดิมอยู่ร่วมกับหมู่ที่ 16 ตำบลฉลุง และได้แยกตัวออกมา เป็นตำบลควนโพธิ์ ในปี พ.ศ. 2525 เดิมตำบลควนโพธิ์มี 4 หมู่บ้านบ้านใหม่เดิมร่วมกับหมู่ที่ 4 แยกออกมาเป็นหมู่ที่ 5 ในปี พ.ศ. 2526 ผู้ใหญ่บ้านคนแรกคือ นายมอหะมัด เหมโคกน้อย ดำรงตำแหน่งนานถึง 18 ปี จากการบอกเล่าว่าในอดีตกาลบ้านใหม่ เคยมีเรือสำเภาแล่นมาถึง แสดงให้เห็นว่า ชุมชนนี้เคยอุดมสมบูรณ์มาตั้งแต่อดีต

ในเรื่องของขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชนบ้านใหม่หมู่ที่ 5 เป็นชุมชนชาวไทยมุสลิม คนในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างถ้อยที ถ้อยอาศัย เนื่องจากเป็นเครือญาติ และรู้จักกัน มีการแบ่งปันช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆของชุมชน มีการใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายและใช้แนวทางศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต โดยยึดหลักการปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอย่างเคร่งครัด มีการละหมาด เข้ารับฟังการสอนและตักเตือน ด้านการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามหลักศาสนาที่มีสยิด ปรีอสถานที่มีมีการเรียนการสอน โดยเฉลี่ยอย่างน้อยอาทิตย์ละ 1 ครั้ง ส่วนเด็กๆจะมีการเรียนการสอนทางด้านศาสนาในวันเสาร์และอาทิตย์

กิจกรรมทางศาสนาในชุมชน

วันอีดิลฟิตรี และอีดิลอัฎฮา มีการรื่นเริงในหมู่บ้านและจัดกิจกรรมให้เด็กๆ ได้ร่วมสนุก และพบปะสังสรรค์เยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง ผู้เฒ่าผู้แก่ และคนอาวุโสที่เราเคารพและนับถือ รวมถึงการให้ทานแก่คนยากคนจนและคนด้อยโอกาส

การจัดงานเมาลิด (รำลึกและเชิดชูจริยวัตรของท่านศาสดามุฮัมมัด (ซ.ล) โดยการทำนุหรี(ทำบุญเชิญคนมารับประทานอาหาร) และอ่านคำอวยพรให้กับท่านศาสดาและพี่น้องชาวมุสลิม

การเข้าสู่ันติ (ขลิบหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศของผู้ชาย เพื่อทำความสะอาดตามหลักการของศาสนาอิสลามนิยมเข้าสู่ันติในวัยเด็ก)

การดำมัตอัลกุรอ่าน (การทบทวนอัลกุรอ่านเมื่ออ่านจบเล่ม โดยครูผู้สอน)

วันอาชูรอ ตรงกับวันที่ 10 ค่ำ เดือนมุฮัรรอม จัดขึ้นเพื่อระลึก ประวัติของท่านนบีนวะ ตอนเกิดอุทกภัยครั้งยิ่งใหญ่ของโลก (จะทำขนมกวน หรือข้าวกวนใส่ลูกอินทผลัม ข้าวโพด ถั่วดำเป็นต้น) เพื่อแจกจ่ายให้กับทุกคนในหมู่บ้าน

คนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ กรีดยาง อาชีพรองทำนามีความเชี่ยวชาญในอาชีพที่ทำพอสมควรรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี 64,319 บาทรายจ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อปี 53,647 บาทภาระหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน ประมาณ 30,000บาท

ระดับการศึกษาข้อมูลผู้จบการศึกษา ซึ่งไม่ได้เรียนต่อ ไม่เคยศึกษาจำนวน 70 คน ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่4 จำนวน 130 คน ผู้ที่จบการศึกษาเฉพาะภาคบังคับ(ทุกระบบ) จำนวน 471คน ผู้จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า จำนวน 132 คน ผู้ที่จบอนุปริญญา หรือเทียบเท่า จำนวน 19 คน ผู้ที่จบปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 17 คน

การคมนาคมทางบก มีถนนลาดยาง ภายในหมู่บ้านเชื่อมต่อถนนสายหลัก ถนนทางหลวง หมายเลข 416 จังหวัดสตูล - จังหวัดตรังโดยเป็นเส้นทางผ่านหมู่ที่ 2 ตำบลควนโพธิ์ ไปยังถนนสายหลัก

ถนนลูกรัง ภายในหมู่บ้านเชื่อมต่อกัน

กลุ่มต่างๆในชุมชนประกอบด้วย กลุ่มแม่บ้าน, กลุ่มน้ายางสด, กลุ่มโรงสีชุมชน, กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต, กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, กลุ่ม อสม.เมือง

2. สวัสดิการทางสังคมในอิสลาม

สวัสดิการทางสังคมในอิสลามเป็นหลักการที่อัลเลาะห์ได้บัญญัติไว้โดยโยงใยเกี่ยวกับการเคารพภักดีต่ออัลเลาะห์ หลักการนี้ได้ถูกกำหนดมาพร้อมอิสลามและเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมอันมีมาตั้งแต่ 1400 ปีที่แล้ว ดังอัลกุรอานได้กล่าวไว้ว่า "จงยึดติดต่ออัลเลาะห์และอย่าตั้งภาคีต่อพระองค์กับสิ่งใดทั้งสิ้น และจงทำดีต่อพ่อแม่ญาติสนิท ต่อลูกกำพร้า ต่อคนยากจน ต่อเพื่อนบ้านที่เป็นญาติ ต่อเพื่อนบ้านที่ไม่ได้เป็นญาติ ต่อเพื่อนสนิท ต่อเพื่อนสนิท ต่อผู้เดินทางและต่อทาสที่พวกเจ้าครอบครอง แท้จริงอัลเลาะห์ไม่ทรงรักผู้ที่ยังพยายองอีกทั้งผู้ที่ยกตัวเอง

ระบบสวัสดิการในตะวันตกเพิ่งเริ่มเมื่อปี 1941 หรือประมาณ 54 ปีที่ผ่านมาเอง อิสลามได้จัดสวัสดิการทางสังคมโดยลำดับดังนี้

ให้แก่แม่ ให้แก่พ่อ ให้แก่พี่สาวหรือน้องสาว ให้แก่พี่ชายหรือน้องชาย ให้แก่ญาติใกล้ชิด ให้แก่ญาติที่มีสิทธิ ดังฮาดิษที่ท่านรอซูลตอบ เมื่อมีขอฮาบะฮ์ ถามเกี่ยวกับภาระหน้าที่ของคนหนึ่ง ในการดูแลให้ความช่วยเหลือ ท่านตอบว่า "แม่ของเจ้า พ่อของเจ้า พี่หรือน้องสาวของเจ้า พี่หรือน้องชายของเจ้า ผู้ได้บังคับบัญชาที่เจ้าต้องให้สิทธิแก่เขาและญาติที่มีสิทธิเหนือเจ้า

สวัสดิการที่ได้จากสังคมโดยรวมคือจากซากาต ซึ่งเป็นหน้าที่โดยให้แก่ผู้มีสิทธิทั้ง 8 ประเภท ตามที่อัลเลาะห์ได้กำหนดในอัลกุรอาน "อันที่จริงท่านทั้งหลายย่อมเป็นสิทธิของบรรดาผู้อ่อนถ้อย บรรดาผู้ยากไร้ บรรดาผู้จัดการท่านนั้น

สวัสดิการที่ได้จากรัฐบาล "บัยตุณมาล" ซึ่งเป็นคลังสะสมรายได้ของประเทศเพื่อการจัดการสวัสดิการสังคมจากรัฐบาลอิสลาม โดยไม่คำนึงถึงว่าเขาจะนับถือศาสนาใดก็ตาม

1. สวัสดิการที่สมาชิกในสังคมจะได้รับจากหลักการการใช้จ่ายในหนทางของอัลเลาะห์ โดยหวังการได้รับการตอบแทนจากอัลเลาะห์ดังอัลกุรอานได้บอกไว้ อุปมาผู้ที่บริจาคทรัพย์ของพวกเขาในหนทางของอัลเลาะห์ ดังอุปมาเมล็ดพืชเมล็ดหนึ่งซึ่งงอกขึ้นเป็น 7 รวง แต่ละรวงมี 100 เมล็ด และอัลเลาะห์จะทรงเพิ่มพูนแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และอัลเลาะห์เป็นผู้ทรงกว้างขวาง ผู้ทรง

- รอบรู้ บรรดาผู้บริจาคทรัพย์ของพวกเขาในทางของอัลเลาะห์ แล้วพวกเขาไม่ได้ติดตามผลสิ่งที่พวกเขาบริจาคไปซึ่งการล่ำเลาะและการก่อความเดือดร้อนใด ๆ นั้น พวกเขาจะได้รับรางวัลของพวกเขา
2. สวัสดิการที่สมาชิกในสังคมได้รับจากผู้ปฏิบัติตามหลักซอดาเกาะทั้งที่เป็นซอดาเกาะวาบิบ คือ ซอดาเกาะฟิตเราะฮ์ในอีดีอีดิลฟิตรีและซอดาเกาะซุนนะฮ์ เช่น ซอดาเกาะ เนื้อสัตว์ เนื้อกurban
 3. ส่วนสวัสดิการ ที่สมาชิกผู้ที่มีฐานะยากจนในสังคมจะได้รับจากหลักการต่อไปนี้
 - หลักกัฟฟาเราะฮ์ คือ การชำระความผิดเนื่องจากผิดคำสาบาน คือ การให้อาหารแก่ผู้ยากจน 10คน
 - หลักฟิตยะ คือผู้ที่ไม่สามารถถือศีลอดในเดือนรอมดอน เนื่องจากอายุมากต้องทดแทนด้วยการให้อาหารแก่คนยากจน
 - หลักฮัจญ์ คือ หลักการชำระความผิดในการละเมิดข้อบัญญัติบางประการในการประกอบพิธีฮัจญ์ ด้วยการให้อาหารแก่คนยากจน
 4. สวัสดิการที่อิสลามกำหนดให้เฉพาะเจาะจงแก่เด็กคือการที่พ่อแม่ ผู้ปกครองของเด็กต้องเลี้ยงดูลูกๆ ด้วยการให้ดื่มนม ให้อาหารที่มีโภชนาการดี เครื่องนุ่งห่ม และการอบรมที่ดี ดังที่อัลกุรอานได้กล่าวไว้ ความว่า “และมารดาทั้งหลายนั้นจะให้นมแก่ลูกๆของนางภายใน 2 ปีเต็ม สำหรับผู้ต้องการให้ครบถ้วนในการให้นม และหน้าที่ของพ่อเด็กนั้น คือการให้ปัจจัยยังชีพแก่นาง และเครื่องนุ่งห่มแก่นาง โดยชอบธรรม
 5. สวัสดิการที่กำหนดให้ เฉพาะเจาะจงแก่ลูกกำพร้า ดังที่อัลกุรอานกล่าวไว้ว่า ความว่า “ดังนั้นส่วนเด็กกำพร้าเจ้าอย่ากดขี่” และอีกอายะหนึ่งได้กล่าวไว้ชื่อว่า ความว่า “เจ้าเห็นแล้วมิใช่หรือผู้ปฏิเสธ ในการตอบแทนในวันปรโลกนั้นคือ ผู้ขับไล่เด็กกำพร้า” อีกทั้งอัลกุรอานได้กำหนดให้ สวัสดิการแก่เด็กกำพร้าจะต้องให้จนกว่าบรรลุนิติภาวะ ซึ่งอัลกุรอานได้กล่าวไว้ว่า ความว่า “จงช่วยเหลือเด็กกำพร้าจนกว่าพวกเขาบรรลุนิติสมรส
 6. สวัสดิการที่กับหญิงหม้าย ทั้งเป็นหม้ายจากหย่าหรือสามีตาย
- การให้สวัสดิการแก่หญิงหม้ายให้สวัสดิการใน 2 ลักษณะ
- สวัสดิการในขณะที่อยู่ระหว่างฮิดะฮ์ ซึ่งอิสลามกำหนดให้เป็นหน้าที่ของอดีตสามี ดังที่กล่าวไว้ในอัลกุรอาน ความว่า “และจงให้พวกนางพำนักอยู่ ณ ที่พวกเจ้าพำนักตามฐานะของพวกเจ้า และ

อย่าทำอันตรายพวกนาง เพื่อไม่ให้เกิดความคับแค้นแก่พวกนางและหากพวกนางตั้งครรภ์ ต้องเลี้ยงดูพวกนางจนกว่าพวกนางจะคลอดทารกที่อยู่ในครรภ์ของพวกนาง ครั้นเมื่อพวกนางให้นมแก่ทารกของพวกเจ้า ก็จงให้นางซึ่งค่าตอบแทนของพวกนาง และจงปรึกษารื้อระหว่างพวกเจ้าแต่โดยดี -สวัสดิกการแก่หญิงหม้ายที่สามี่เสียชีวิตนั้น อิสลามกำหนดให้มอบมรดกแก่นางตามการวินิจฉัยของนักนิติศาสตร์อิสลาม

10. สวัสดิกการที่เจาะจงแก่คนชราและผู้อ่อนแอ

คนชราคือ ผู้ที่มีอายุมากไม่สามารถทำงานเลี้ยงตัวเองได้

คนอ่อนแอคือ ผู้ที่ประสพภัย เจ็บไข้ การให้สวัสดิกการแก่คนแบบนี้ เป็นหน้าที่ของ บัณฑิตมาล

3. ความหมายและขอบเขตของคำว่า “สวัสดิกการ” และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้ความหมายของคำว่า “สวัสดิกการ” ต่างๆกันไปได้แก่ Welfare (สวัสดิกภาพสวัสดิกการ) คือการมุ่งให้เกิดการกินดีอยู่ดีของบุคคลหรือกลุ่มสวัสดิกการทั่วไปของชุมชน หรือสังคมถือว่าเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ร่วมกันของส่วนรวม

สวัสดิกการหมายถึง “การกินดีอยู่ดี” หรือ Well-being ซึ่งถ้าจะขยายความออกไปก็อาจกล่าวได้ว่าเป็นภาวะของการมีสุขภาพดีมีความสุขเจริญรุ่งเรืองและมีความสุขถ้าเกี่ยวกับด้านแรงงานก็หมายถึงสิ่งหรือสถานการณ์ที่นายจ้างจัดให้เพื่อความสะดวกสบายหรือความกินดีอยู่ดีของลูกจ้างนั่นเองซึ่งการดำเนินการเพื่อให้เกิดภาวะที่มีความสะดวกสบายหรือความกินดีอยู่ดีของลูกจ้างนี้มีได้หมายความว่า เป็นความรับผิดชอบของนายจ้างแต่ฝ่ายเดียวรัฐบาลและสหภาพแรงงานก็ต้องมีส่วนร่วมด้วย

สวัสดิกการหมายถึงบริการหรือกิจกรรมใดๆที่หน่วยงานราชการหรือองค์กรธุรกิจเอกชนจัดให้มีขึ้นเพื่อให้ข้าราชการพนักงานหรือผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรนั้นๆได้รับความสะดวกสบายในการทำงานมีความมั่นคงในอาชีพมีหลักประกันที่แน่นอนในการดำเนินชีวิตหรือได้รับประโยชน์อื่นใดนอกเหนือจากเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับอยู่เป็นประจําทั้งนี้เพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานมีขวัญและกำลังใจที่ดีเพื่อจะได้ใช้กำลังกายกำลังใจและสติปัญญาความสามารถของตนในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ไม่ต้องวิตกกังวลปัญหายุ่งยากทั้งในทางส่วนตัวและครอบครัวหาให้มีความพอใจในงานมีความรักงานและตั้งใจที่จะทำงานนั้นให้นานที่สุดสำหรับสวัสดิกการที่สมบูรณ์แบบนั้นย่อมหมายถึงสวัสดิกการที่ให้แก่ลูกจ้างทั้งในขณะที่ทำงาน (On – the – Job), นอกเวลาทำงานแต่ยังอยู่ในที่ทำงาน (Off – the – job within the workplace), นอกสถานที่ทำงาน (Outside the workplace) นอกจากนั้นจะต้องไม่ให้เฉพาะลูกจ้างเท่านั้นแต่จะต้องรวมถึงครอบครัวและชุมชนด้วย

สวัสดิการแรงงานต่างจากสวัสดิการที่รัฐให้แก่ประชาชนในลักษณะที่สำคัญที่ว่า

1. สวัสดิการที่รัฐจัดให้ประชาชนทั่วไปในรูปของการประาสงเคราะห์หรือบริการสังคมนั้นรัฐมิได้หวังผลตอบแทนหวังเพียงการกินดีอยู่ดีของคนในชาติไม่มีการคิดต้นทุนกำไร
2. สวัสดิการแรงงานเป็นต้นทุนการผลิตสำหรับนายจ้างการจัดสวัสดิการให้ลูกจ้างย่อมมีค่าใช้จ่ายนายจ้างจึงต้องคำนึงถึงขอบเขตและหวังผลตอบแทนจากการให้พอสมควรสวัสดิการแรงงานจึงมิใช่การสงเคราะห์หรือช่วยเหลือคนแบบมูลนิธิหรือการกุศล
3. วัตถุประสงค์ของนายจ้างก็คือต้องการให้พนักงานมีความสะดวกสบายในการทำงานช่วยแก้ปัญหาการครองชีพของลูกจ้างขณะเดียวกันก็หวังจะได้งานมางานดีจากลูกจ้างเป็นผลพลอยได้

พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมพ.ศ. 2546

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “สวัสดิการสังคม” หมายความว่า ระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสมเป็นธรรม และให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การงานและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับ และการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ

มาตรา 36 โครงการที่จะขอรับเงินอุดหนุนจากกองทุนต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นโครงการด้านการจัดสวัสดิการสังคมที่มีผลต่อการป้องกัน การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาสังคม
- (2) เป็นโครงการที่ไม่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนางานสวัสดิการสังคมและ
- (3) เป็นโครงการที่มีการดำเนินงานมาแล้ว โดยมีทุนอยู่บางส่วน หรือเป็นโครงการใหม่

การยื่นคำขอและการรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ พ.ศ. 2548 หมวด 2

ข้อกำหนดสังคมแห่งชาติคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำขอและการรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์พ.ศ. 2548 หมวด 2 การยื่นคำขอ

รับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ขององค์กรภาคเอกชนข้อ 8 องค์กรภาคเอกชนที่มีผลงานด้านการจัดสวัสดิการสังคม จะยื่นคำขอให้รับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(1) เป็นองค์กรภาคเอกชนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดสวัสดิการสังคม ซึ่งจะต้องดำเนินกิจการและมีผลงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมต่อเนื่องจนถึงวันยื่นคำขอไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(2) มีส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมหรือมูลนิธิหรือสมาคม ตามข้อ ๓ รับรองผลการดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการสังคม

(3) มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในท้องที่ที่จะยื่นคำขอไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(4) มีบุคลากร หรืออาสาสมัครในการปฏิบัติงานประจำ หรือมีที่ปรึกษาที่มีความรู้ เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์

(5) มีการกำหนดสาขาในการจัดสวัสดิการสังคมที่จะดำเนินการอย่างชัดเจน เช่น การบริการสังคม การศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การฝึกอาชีพ การประกอบอาชีพ นันทนาการ และกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

(6) มีการกำหนดลักษณะหรือรูปแบบ และวิธีการในการดำเนินการจัดสวัสดิการสังคม เช่น การส่งเสริม การพัฒนา การสงเคราะห์ การคุ้มครองการป้องกัน การแก้ไข และการบำบัดฟื้นฟู เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ในหัวข้อ การดำเนินงานโครงการ รูปแบบเครือข่ายกองทุนสวัสดิการทางสังคม ของหมู่ที่ 5 บ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ สิทธิประโยชน์ ทักษะการทำงาน ต่อการพัฒนากองทุนสู่การสร้างเครือข่ายสวัสดิการทางสังคม เพื่อจัดการกลุ่มกองทุนสวัสดิการสู่เครือข่ายสวัสดิการทางสังคมของบ้านใหม่ โดยมีวิธีการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. พื้นที่ในการศึกษา

หมู่ที่ 5 บ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล

2. กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา

- กลุ่มชาวแรกรับผิดชอบหาข้อมูลของชาวแรกราด
- กลุ่มอสม.รับผิดชอบของอสม.
- กลุ่มกองทุนเงินล้านรับผิดชอบของกองทุนเงินล้าน
- กลุ่มควนโพธิ์รับผิดชอบของควนโพธิ์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการรวบรวมข้อมูลงานวิจัยที่วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแนวคำถามเพื่อใช้ในการสนทนา หรือสัมภาษณ์บุคคลจากผู้รู้ แก่นนำชุมชน ปราชญ์ แก่นนำศาสนา เพื่อเก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสวัสดิการบ้านใหม่ ที่วิจัยได้ใช้วิธีการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- ขอข้อมูลจากหน่วยงาน
- ลงสัมภาษณ์กลุ่มและบุคคล

- ถอดบทเรียนการดำเนินงานสวัสดิการของแต่ละกลุ่ม
- ศึกษาดูงานการจัดสวัสดิการที่มูลนิธิพัฒนารักษ์ อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี
- ออกแบบการจัดสวัสดิการ
- เสนอร่างสวัสดิการบ้านใหม่
- เวทีสาธารณะ

5. การบันทึกข้อมูล

การบันทึกข้อมูล ในการเก็บข้อมูลแต่ละครั้งที่มิววิจัยได้ใช้การบันทึกผล 3 วิธี คือ

1. การบันทึกลงกระดาษชาร์ต เช่น ประเด็นหลักข้อมูล เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูล เล่าไปมาประเด็นที่เล่าแล้วบันทึกให้เห็นร่วมกัน
2. การบันทึกรายละเอียดในสมุดบันทึกของมิววิจัยและใช้เครื่องบันทึกเสียงในคราวเดียวกัน
3. ใช้กล้องบันทึกภาพ ในขณะลงพื้นที่ตามหมู่บ้าน ชุมชนต่างๆ

1. ความน่าเชื่อถือของข้อมูล

1. ในระหว่างการเก็บข้อมูล ได้มีการนำข้อมูลที่ได้จากเอกสาร จากเวทีผู้รู้ และจากการสัมภาษณ์ ทั้งจากเอกสาร และจัดเวทีเพื่อตรวจสอบข้อมูล มีการตรวจสอบข้อมูลโดยมิววิจัย และนำข้อมูลมารวบรวมเป็นเอกสาร
2. จัดประชุมตรวจสอบข้อมูล โดยการเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมารวบรวมกันตรวจสอบข้อมูล หรือเพิ่มเติมโดยมีผู้รู้ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มาร่วม เช่น อ.หรณ หัสมา อดีตทีมรวบรวมประวัติศาสตร์เมืองสตูล และหัวหน้าพิพิธภัณฑ์อันควหาสน์กูเด็น และผู้ให้ข้อมูล แก่นนำชุมชน หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่
3. หลังจากการจัดเวทีที่มิววิจัยนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะ ซึ่งบางส่วนต้องมีการยืนยันข้อมูลให้ชัดเจน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล นำชุดข้อมูลสวัสดิการแต่ละกลุ่ม และข้อมูลสวัสดิการสากล สวัสดิการในทัศนะอิสลามมาศึกษา เปรียบเทียบ เพื่อหาประเด็นที่นำมาปรับใช้ได้ ในส่วนการวิเคราะห์จะมีบุคคลที่เป็นผู้รู้เข้ามาคอยเป็นที่ปรึกษา เช่น อ.ประยูร โชชัย จากสภาสวัสดิการ อบจ.สตูล

3. ปฏิทินการดำเนินงาน

กิจกรรม	วัน เดือน ปี	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์
1. ค้นคว้าเอกสาร การจัดการ สวัสดิการทาง สังคม / อินเทอร์เน็ต/ อัลกรอ่าน	3 พฤษภาคม 2558	จากสังคม/อินเทอร์เน็ต/อัล กรอ่าน	เพื่อค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการ จากสื่อ เอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. ขอข้อมูล สวัสดิการ	3 พฤษภาคม 2558	● กลุ่มชาวแรกได้รับผิด ชอบหาข้อมูลของชาวแรก	เพื่อขอข้อมูลจากหน่วยงานองค์กร ต่างๆในชุมชน
3.ลงพื้นที่เก็บ ข้อมูลจาก แบบสอบถาม	21-25 พฤษภาคม 2558	● กลุ่มอสม.รับผิดชอบขอ งอสม.	เพื่อแบ่งโซนรับผิดชอบ ลงพื้นที่ สอบถาม สัมภาษณ์ สมาชิกกองทุน ต่างๆในหมู่บ้าน
4.เวทีถอด บทเรียนการ ดำเนินงานของ กลุ่มต่างๆ	10 ตุลาคม 2558	● กลุ่มกองทุนเงินล้าน รับผิดชอบของกองทุน เงินล้าน ● กลุ่มควนไพร่รับผิดชอบ ของควนไพร่	เพื่อให้สมาชิกเก็บข้อมูล รวบรวม ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อทำเป็นบทสรุป รายงานการวิจัย แบ่งงาน รับผิดชอบในแต่ละกลุ่ม เพื่อง่ายใน การหาข้อมูล
5.สรุปรายละเอียด การประชุมบ้าน ใหม่	14 ก.พ. 2559	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล	สรุปพัฒนาการด้านสวัสดิการบ้าน ใหม่
6.ประชุมออกแบบ เครือข่าย สวัสดิการบ้านใหม่	22 ก.พ. 2559	มัสยิดบ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล	เพื่อออกแบบเครือข่ายสวัสดิการ บ้านใหม่
7.แลกเปลี่ยน	5 มีนาคม 2559	อาคาร กศน.บ้านใหม่ ตำบล	เพื่อเปิดพื้นที่พูดคุยระหว่างกลุ่ม

ระหว่างกลุ่ม		ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล	และขยายการจัดการจากประเด็นงานวิจัยเพื่อขับเคลื่อนประเด็นสภาชуро
8.กิจกรรมศึกษาดูงาน	13-16 มีนาคม 2559	มูลนิธิพัฒนรักษ์ อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี	เพื่อศึกษาดูงานรูปแบบการจัดการสวัสดิการ
9.ประชุมเสนอร่างสวัสดิการบ้านใหม่	12 เมษายน 2559	มัสยิดบ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล	เพื่อนำเสนอร่างสวัสดิการและปรับใช้
10.เวทีนำเสนอผลงานวิจัยสู่สาธารณะชน	3 มิถุนายน 2559	ลานมัสยิดบ้านใหม่ ม.5 ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล	เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยแก่สาธารณะชน

บทที่ 4

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานโครงการ รูปแบบเครือข่ายกองทุนสวัสดิการทางสังคม ของหมู่ที่ 5 บ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล จากฐานคิดงานสวัสดิการที่ขยายผลจากกองทุน กลุ่มอาชีพ เพื่อต่อยอดการจัดการกลุ่มกองทุน สามารถสรุปข้อมูลจากการศึกษาดังนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการ สิทธิประโยชน์ ทักษะการทำงาน ต่อการพัฒนากองทุนสู่การสร้างเครือข่ายสวัสดิการทางสังคม

1.ข้อมูลการจัดสวัสดิการกลุ่ม ประกอบด้วยการบริหารจัดการ และการจัดการสิทธิประโยชน์ของกลุ่มกองทุนที่ร่วมวิจัย จำนวน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มกองทุนเงินล้าน กลุ่มชาแรกาด กลุ่มอสม. และกลุ่มควนไพรพัฒนา พบรายละเอียดการดำเนินงานของแต่ละกลุ่ม ดังนี้

1.1. กองทุนเงินล้าน(หมู่บ้าน)

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม และการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถ ในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียน ในหมู่บ้านและชุมชนเมืองตนเอง

ในส่วนกลุ่มกองทุนเงินล้านบ้านใหม่ เริ่มก่อตั้งกลุ่ม เมื่อ พ.ศ.2544.มีสมาชิกประมาณ 80คน มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเมื่อ พ.ศ.2556 มีการแบ่งเงินส่วนหนึ่ง ช่วยเหลือสังคม 10เปอร์เซ็นต์ ของเงินกู้สมาชิก ในส่วน ประเภทสวัสดิการประกอบด้วย

1. ตาย จ่ายคนละ 200 บาท
2. การศึกษา (ศูนย์การศึกษาอิสลาม(ตาดีกา))-สนับสนุนงบ
3. สวัสดิการตอบแทน(เงิน)กรรมการ(ปันผล)

ที่ผ่านมา ประธาน กลุ่มสวัสดิการการเงินล้านมีการเปลี่ยนวาระประธานกลุ่ม จากอดีตจนปัจจุบัน คือ นายสาและ สามัญ , นายวีรยุทธ กอลาบันหลง, นายอีด หมาดหวัง, นายสัน ณ สง่านางบาส๊ะ หมาดหวัง, นางรัตนาวดี หลืออาซิม, นางยุพดี ฉาดหลี่, นางฮาฟีเซาะห์ ฉาดหลี่, นางสุนีย์ ขวัญดำ

1.2. กลุ่ม อสม. (ตำบล)

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) หมายถึงบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชาวบ้านในแต่ละหมู่บ้านและได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยมีบทบาทหน้าที่สำคัญในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมสุขภาพอนามัย (Change agents) การสื่อสารข่าวสารสาธารณสุข การแนะนำเผยแพร่ความรู้ การวางแผนและประสานกิจกรรมพัฒนาสาธารณสุข ตลอดจนให้บริการสาธารณสุขด้านต่าง ๆ เช่นการส่งเสริมสุขภาพ การเฝ้าระวังและป้องกันโรค การช่วยเหลือและรักษาพยาบาลขั้นต้นโดยใช้ยาและเวชภัณฑ์ตามขอบเขตที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด การส่งต่อผู้ป่วยไปรับบริการการฟื้นฟูสภาพ และการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพสำหรับการรับผิดชอบดูแลครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน กำหนดจำนวน อสม. ใน หมู่บ้าน / ชุมชน โดยเฉลี่ย 1 คน รับผิดชอบ 10 – 15 ครัวเรือน (www.buemang.go.th/datacenter/doc_download/a_040711_141237.doc)

ในส่วน อสม.บ้านใหม่ ตั้งกลุ่มมาแล้ว 10 ปีเริ่มก่อตั้ง เมื่อพ.ศ. 2548 โดยมีสมาชิกอสม. ทั้งตำบล ควบโพธิ์จำนวน 120คนเริ่มลงสวัสดิการ 90คนณ ตอนนั้นคงเหลือสมาชิก 70คน ใช้สิทธิ์ทั้งครอบครัว เมื่อมีการตาย รวมพ่อตา แม่ยายถ้ามีการตายเกิดขึ้นจะเก็บสวัสดิการ ศพละ 100บาท โดยจะหักเงินกองกลาง สำหรับ ศาสนาพุทธให้พวงหรีดส่วนศาสนาอิสลามจะให้น้ำตาล 10กิโลกรัม(สวัสดิการแบบบ้านๆ)

การช่วยเหลือ อสม. ญาติเสียชีวิต ครอบครัว

- สามัญ
- พ่อ,แม่เอง
- พ่อตา,แม่ยาย
- ลูก ต่ำกว่า 25 ปี ที่ยังไม่แต่งงาน

ทิศทางอนาคต อีก 10 ปี ช้างหน้าอยากทำเงินช่วยเหลือฉุกเฉินแก่สมาชิก

1.3.กลุ่มชาแรกาด(มัสยิดบ้านใหม่)

กลุ่มชาแรกาด เป็นกลุ่มที่รวมตัว เพื่อช่วยเหลือค่าจัดทำศพ (มะยาด) ตามหลักศาสนาอิสลาม ที่เพื่อนบ้านรอบข้างต้องช่วยเหลือบ้านที่ผู้เสียชีวิต กลุ่มชาแรกาดบ้านใหม่ มีวัตถุประสงค์การก่อตั้งเพื่อให้คนจนมีความหวังจำนวนสมาชิกปัจจุบัน 320 คู่ สมาชิกเสียชีวิตรายแรก 30 ธันวาคม 2543 รับสวัสดิการ

2,160 บาท นายอินยัต แลหาตสมาชิกเสียชีวิตรายล่าสุด นางมารีหย่า ปะดุกา รับสวัสดิการ 5,800 บาท รวมสมาชิกที่เสียชีวิตทั้งหมด 85 ราย โดยรวม ณ ตอนนี้อยู่ไปแล้ว 85 ราย

สัดส่วนการจ่ายค่าช่วยเหลือ จากการเก็บในอัตราค่าละ 20 บาท ต่อศพ จะแบ่งจ่าย 85% เหลือ 15% วิธีเก็บเงินของกลุ่มชาแรกากแบ่งเป็น 4 เขตเขตละ 3 คน (กรรมการ) โดยในการเก็บจะเป็นอาสาสมัคร ไม่มีการว่าจ้าง เรื่องการไม่ว่าจ้าง ขยายถึงเรื่องการชุดหลุมศพ ที่แต่เดิมมีการจ้างคนชุด ตอนนี้เปลี่ยนมาเป็นให้ญาติร่วมกันชุด ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ได้เป็นอย่างดี ณ ตอนนี้อยู่เงินคงเหลือกองกลาง 53,820 บาท

คณะกรรมการบริหารประกอบด้วย นายอาณัฐ หลังย่านายนายตรา เหมโคกน้อยนายวีรยุทธ กอล้านหลอนายกิตติภัฏเพ็ชรเนียมนายสอิดเพ็ชรเนียมนายฮาหรณ หมายตานายมาหมาต ยังหานายสมาน สีสมนายริเปน คงแก้วนายมนตรี หมายยีนายเฉด บินโละ

ปัญหาที่ต้องแก้ไขคือ คนบ้านใหม่ยังสมัครไม่หมด

ทิศทาง คือ รับคู่แต่งงานนอกบ้านเดิมจัดงานทางสังคม(ฮารีรายอ)เด็กอายุต่ำกว่า 7 ปี จ่ายครึ่งหนึ่ง และขยายการจัดสวัสดิการให้สามารถดูแลทั้งครอบครัว

1.4.กลุ่มควนไพรพัฒนา

กลุ่มควนไพรพัฒนา ก่อตั้งเมื่อ 28 มีนาคม 2553 เกิดจากการรวมตัวของสมาชิก กลุ่มควนไพร จำนวน 8 คน ได้เรียนรู้การจัดการสวัสดิการทางสังคมจาก ต.เกาะหมาก อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง จึงมีแนวคิด การผลักดันเรื่องสวัสดิการแก่กลุ่มสมาชิก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนขายน้ำยางสด มีสมาชิก 48 คนรายละเอียด ค่าใช้จ่าย มีดังนี้

16 ตุลาคม 2554	เริ่มจ่ายสวัสดิการ 5 รายรวมค่าใช้จ่าย 1,800 บาท
ปี 2555	จ่ายสวัสดิการ 18 รายรวมค่าใช้จ่าย 12,950 บาท
ปี 2556	จ่ายสวัสดิการ 13 รายรวมค่าใช้จ่าย 11,850 บาท
ปี 2557	จ่ายสวัสดิการ 12 ราย รวมค่าใช้จ่าย 13,750 บาท
ปี 2558	จ่ายสวัสดิการ 14 ราย รวมค่าใช้จ่าย 13,800 บาท

ระเบียบค่าใช้จ่าย แบ่งการช่วยเหลือ 3 ประเภท ดูแลทั้งครอบครัว

- เสียชีวิตจ่าย 5 ราย /1,000 บาท = 10,000 บาท

- ป่วยนอนโรงพยาบาล คืนละ 200 บาท ไม่เกิน 10 คืน
- เกิด 6 ราย รายแรก 500 บาท ณ ตอนนี้อาย 1,000บาท

ทิศทางต่อ อยากพัฒนาประเด็นการจัดสวัสดิการ สู่วิธีการศึกษา สวัสดิการเรื่องตาย เช่นการเผาศพ การทำบุญ และอยากพัฒนาเครือข่ายสวัสดิการบ้านใหม่

สรุป การจัดการสวัสดิการของทั้ง 4 กลุ่ม

พบว่า การจัดสวัสดิการของทั้ง กลุ่มควนไพรพัฒนา, กลุ่ม อสม., กลุ่มชาแรกาด, กลุ่มกองทุนเงินล้าน มีความคล้ายคลึงกันคือ

- สวัสดิการตาย มีการจัดทั้ง 4 กลุ่ม โดยกลุ่มชาแรกาดกับกลุ่มอสม. จัดเฉพาะสวัสดิการการตายอย่างเดียว โดยชาแรกาดเก็บจากสมาชิก 20 บาท ส่วนกลุ่มอสม. เก็บ 100 บาท จากสมาชิก , กลุ่มควนไพรมอบเงินจัดการมรณกรรม โดยแบ่งจากการเก็บรายปีที่ 366 บาทต่อสมาชิก , กองทุนเงินล้านเรียกเก็บจากสมาชิก 100 บาท
- ส่วนสวัสดิการรักษาพยาบาล มีการจัด 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควนไพรพัฒนา ทั้งนี้ในรูปแบบเป็นการให้ค่ารักษาพยาบาล กรณีนอนโรงพยาบาล มีการระบุจำนวนวันต่อปี , กลุ่มกองทุนเงินล้าน ให้ 200 บาท ต่อปี เท่านั้น
- สวัสดิการด้านการศึกษา มีการจัด 1 กลุ่ม คือ กลุ่มกองทุนเงินล้านที่มีการอุดหนุนแก้ตัวติกา (โรงเรียนสอนศาสนา) และโรงเรียนในพื้นที่ในการทำกิจกรรม
- สวัสดิการด้านการเกิด มีการจัด 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควนไพรพัฒนาและกลุ่มกองทุนเงินล้าน เป็นการมอบเงิน และกระเช้าที่ระลึก

จะเห็นว่ารูปแบบการจัดสวัสดิการ มีการจัดร่วมในประเด็นการตายเป็นหลัก โดยสวัสดิการทั้ง 4 ประเภทเป็นการให้เงินช่วยเหลือ รูปแบบสวัสดิการสังเคราะห์

2. ข้อมูลประกอบการจัดสวัสดิการในมิติต่างๆ

2.1. การศึกษาดูงานรูปแบบการจัดการกลุ่มกองทุนสวัสดิการ

มูลนิธิพัฒนารักษ์มุ่งมั่นพัฒนาอาชีพเพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนชายขอบที่อาศัยอยู่ตามตะเข็บชายแดนด้านตะวันตกในพื้นที่ อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี และบริเวณใกล้เคียง พร้อมทั้งสร้างศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ณ บริเวณที่ตั้งมูลนิธิพัฒนารักษ์ สำนักงานสังขละบุรี บ้านเวียะคะดี หมู่ 3 ต.หนองลู อ.สังขละบุรี เพื่อใช้เป็นสถานที่ฝึกอบรมและแปลงสาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ครบวงจรสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงานของคนในชุมชนและคนฝั่งประเทศเมียนมาร์ ตั้งอยู่ห่างจากตัวอำเภอสังขละบุรีไปทางทิศตะวันตกราว 20 กิโลเมตร(ติดชายแดนไทย-เมียนมาร์) เราใช้เวลาเดินทางประมาณ 30 นาทีจากตัวอำเภอสังขละบุรี เลี้ยวชุมชนบ้านเวียะคะดีไปเล็กน้อย เจอป้ายมูลนิธิพัฒนารักษ์ สำนักงานสังขละบุรี ริมถนนฝั่งซ้ายบริเวณปากทางเข้าจากนั้นเลี้ยวเข้าไปประมาณ 50 เมตรก็ถึงบริเวณที่ตั้งของสำนักงาน

กิจกรรมของมูลนิธิและวิถีชุมชนคนชายขอบ ส่วนใหญ่เป็นงานในพื้นที่ชนชาติมอญ กะเหรี่ยง และเมียนมาร์ ที่อาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าว มูลนิธิพัฒนารักษ์ สำนักงานสังขละบุรี ไม่เพียงกิจกรรมภายในศูนย์เท่านั้นที่รับผิดชอบดูแล แต่มูลนิธิยังมีเจ้าหน้าที่เข้าส่งเสริมอาชีพในชุมชน โดยเน้นให้เขารู้จักการออม ทำบัญชีครัวเรือนมีการรวมหุ้นจัดตั้งเป็นกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นในชุมชน มีเงินทุนหมุนเวียนนับแสนบาทต่อเดือน วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์นอกจากให้บริการรับฝากเงินของสมาชิกยังเปิดจำหน่ายเครื่องมืออุปกรณ์ด้านการเกษตรทุกชนิด ในราคาที่ถูกกว่าท้องตลาดโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง แล้วยังเป็นสถานที่จำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์แปรรูปของสมาชิกในชุมชนอีกด้วย

สรุป ข้อมูลจากการศึกษาดูงานมูลนิธิพัฒนารักษ์ นำมาสู่การปรับรูปแบบสวัสดิการที่เน้นเอการให้แบบเดิม มาเป็นการออมเพื่อเป็นทุนในการดำเนินการ

2.2. พระราชบัญญัติการออมแห่งชาติ

ประเทศไทยก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุมาแล้วเกือบ 10 ปีก่อนหน้านี้ โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไม่ได้มีการวางแผนการออมมาตั้งแต่ช่วงที่ยังอยู่ในวัยทำงาน ในขณะที่ระบบ บำนาญของประเทศเองยังมีความเหลื่อมล้ำและแยกกันอยู่ กล่าวคือ

ภาครัฐ => มี กบข. เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีกองทุนสงเคราะห์ครู หรือประกันสังคม ส่งเสริมการเก็บเงินสมทบลูกจ้างนายจ้าง

ภาคเอกชน => มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ภาคประชาชน => ต่างคนต่างออม ใครไม่มีหนี้ยกออมเอง แต่ส่วนใหญ่ยังขาดการตระหนักรู้ถึงความจำเป็นของการออมเพื่อการเกษียณของตนเอง

ซึ่งระบบบำนาญทั้ง 3 มิตินั้นก็แยกการควบคุมจัดการไปแต่ละส่วน ขาดการบริหารและมองภาพรวม และต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติมีผลบังคับใช้เมื่อปี พ.ศ. 2554 การปฏิบัติตามกฎหมายก็ถูกละเลยและ ‘ชะลอ’ การดำเนินงานไว้ ประชาชนกว่า 25 ล้านคนซึ่งอยู่ในเงื่อนไขของผู้มีสิทธิเป็นสมาชิกกองทุนไม่สามารถใช้สิทธิของตนตามกฎหมาย จนเวลาล่วงเลยมาถึงปี พ.ศ. 2557 ที่รัฐบาลได้ผลักดันให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมายจนกองทุนการออมแห่งชาติสามารถเปิดรับสมัครสมาชิกได้ ในวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2558

กล่าวได้ว่า เป็นครั้งแรกที่ระบบบำนาญของประเทศไทยมีการรอบการดำเนินงานครบถ้วนรองรับประชาชนทุกภาคส่วน สามารถลดความเหลื่อมล้ำของสังคมในมิติด้านการออมเพื่อการเกษียณได้ หากมีการออมต่อเนื่องยาวนาน ก็จะสามารถมีความมั่นใจได้ว่าประชาชนของประเทศจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ในวัยชรา

สรุป จากการศึกษาพระราชบัญญัติการออมแห่งชาติ เป็นฐานในการขยายผลเรื่องการออม ที่สมาชิกเริ่มเห็นแนวโน้มว่าจะเป็นฐานในการจัดการกลุ่มสวัสดิการที่สำคัญ

2.3.สภาพัฒนาสวัสดิการทางสังคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล ได้ดำเนินการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “ออกแบบอนาคต สตูล ปี 2560” โดยประสานความร่วมมือกับสถาบันออกแบบอนาคตประเทศไทย (Future Innovative Thailand Institute-FIT) มาดำเนินการจัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็น แสดง วิสัยทัศน์ ร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัดสตูล ส่งผลให้เกิดนโยบายหลัก 4 ด้านเพื่อชาว สตูล ได้แก่

- การศึกษา สวัสดิการ การเกษตร และการท่องเที่ยว

สวัสดิการสังคม เป็นประเด็นหนึ่งในยุทธศาสตร์เพื่อการขับเคลื่อนอนาคตสตูล ภายใต้ แนวคิด “การเข้าถึงสวัสดิการมาตรฐานอย่างทั่วถึง” โดยมีนวัตกรรมเชิงนโยบายสวัสดิการ สตูล 3 ด้าน คือ (1) การจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อมสำหรับชุมชนเพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้าง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลสิ่งแวดล้อมของแต่ละชุมชน แต่ละท้องถิ่น เป็นการ จัดการปัญหาสาธารณสุขเชิงป้องกัน เพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีในท้องถิ่น (2) น าผู้สูงอายุและคน พิการเข้าสู่ระบบการดูแล สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้ครบ 100 เปอร์เซ็นต์ และ (3) จัดตั้งระบบ การบริการผู้สูงอายุและคนพิการตลอด 24 ชั่วโมง

(<http://fit.or.th/event-2/>) การขับเคลื่อนสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล ตาม “นโยบาย สวัสดิการสตูล” นั้น ได้ก่อให้เกิดแนวคิด “สภาพัฒนาสวัสดิการสังคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล” ด้วยการรวมตัวของภาคประชาชนที่มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล เป็นพี่เลี้ยงหนุน เสริม กระบวนการ เพื่อให้การขับเคลื่อนงานเป็นไปแบบมีทิศทาง และสอดคล้องกับอนาคตสตูล 2560 ตามที่ ประชาชนได้คาดหวังไว้ ดังนั้น คณะกรรมการสภาพัฒนาสวัสดิการสังคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสวัสดิการสังคมสตูล

2.4 สวัสดิการในทัศนะอิสลาม

สวัสดิการสังคมประกอบด้วยการป้องกัน (Prevention) ฟื้นฟู (Rehabilitation) การประกันสังคม (Social Insurance) และการบริการด้านสังคม (Social Service) (1)

สวัสดิการสังคม التكافل الاجتماعي คำว่า “อัดตากาฟูล” (التكافل) มาจากคำว่า กาฟาลา (كفل) มีความหมายดังนี้คือ (2)

- อัลกิฟลุ (الكفل) หมายถึงการตอบแทนเท่าที่ผู้คุณดั่งที่อัลลอฮ์กล่าวในอัลกุรอานว่า (3)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ

ความว่า “ โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลายจงยำเกรงต่ออัลลอฮ์และศรัทธาต่อศาสนทูตของพระองค์เถิด แน่นนอนที่สุดพระองค์จักประทานความเมตตาของพระองค์แก่พวกเจ้าเป็นสองเท่า ”

- อัลกาฟีล (الكفيل) หมายถึงผู้เป็นพยาน ผู้ดูแลปกป้อง ผู้ให้สวัสดิการ ดังที่อัลลอฮ์กล่าวไว้ในอัลกุรอานว่า (4)

وَقَدْ جَعَلَهُمُ اللَّهُ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا

ความว่า “ และแท้จริงเจ้าได้ให้อัลลอฮ์เป็นพยานในการสาบานของเจ้า ”

- อัลกาฟีล (الكافل) หมายถึงผู้ให้การดูแล ดังที่อัลลอฮ์กล่าวไว้ในอัลกุรอานว่า(5)

إِذْ يُلْقُونَ أَقْلَامَهُمْ يُكَفَلُ مَرِيْمَ

ความว่า “ ในขณะที่พวกเขายังลู่กัน (เพื่อเป็นการจับฉลากว่าใครในบรรดาพวกเขาจะได้ เป็น ผู้ดูแลมัรยัม) ”

ความหมายของสวัสดิการสังคมเชิงวิชาการหมายถึง การคุ้มครองสมาชิกในสังคม ทั้งที่เป็นปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนทั้งที่เป็นผู้ปกครองและผู้ใต้การปกครอง โดยใช้รูปแบบส่งเสริมสนับสนุนและการปกป้องจากภัยอันตรายต่าง ๆ ซึ่งการให้สวัสดิการนั้นเกิดจากการผลักดันของการยึดมั่นในอิสลามเพื่อที่จะให้ปัจเจกบุคคลในสังคมอยู่อย่างปลอดภัย และสังคมประกันความสงบสุขของปัจเจกบุคคลด้วยการช่วยเหลือกัน และปกป้องซึ่งกันและกัน สังคมได้รับสิ่งที่ดีกว่าและป้องกันจากภัยพิบัติที่จะเข้าสู่สมาชิกของสังคมทุกคน

การสวัสดิการสังคมในระบบสังคมอิสลามนั้นมีความหมายกว้างสมบูรณ์และครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน กล่าวคือการสวัสดิการสังคมในอิสลามนั้นมีไม่เพียงการให้ความช่วยเหลือในด้านทรัพย์สินเท่านั้น แต่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ด้านอุดมการณ์โดยการฝึกฝนให้ปัจเจกบุคคลในสังคมมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน
- ด้านจริยธรรม โดยการปลูกฝังให้ปัจเจกบุคคลมีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ในฐานะเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคม
- ด้านการปลูกฝัง ให้สังคมเป็นสังคมที่มีวิญญูญาณและนิสัยแห่งสวัสดิการ เป็นแบบแผนของพฤติกรรมในวิถีชีวิตทางสังคม
- ด้านระบบความสัมพันธ์และการเกื้อกูลกันในระดับครอบครัว
- ด้านระบบความสัมพันธ์ทางสังคมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับองค์การของสังคม ระหว่างองค์การของสังคมกับปัจเจกบุคคล ระหว่างเครือญาติในหน่วยและระหว่างมวลมนุษยชาติด้วยกัน
- ด้านความสัมพันธ์ทางทรัพย์สิน
- ด้านระบบเศรษฐกิจ
- ด้านการปกป้องจริยธรรมและคุณธรรมของคนในสังคม

กลุ่มเป้าหมายของผู้ได้รับสวัสดิการในอิสลามนั้นครอบคลุมทั้งปัจเจกบุคคล ครอบครัว กลุ่มคนและสังคมโดยรวม

จุดมุ่งหมายการให้สวัสดิการในทัศนะอิสลาม

การให้สวัสดิการในระบบสังคมอิสลามนั้นมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่และยกระดับคุณภาพการดำรงชีวิตของมนุษย์ด้านการประกันให้มนุษย์มีชีวิตอยู่อย่างสงบสุขมั่นคงในอุดมการณ์ ชีวิตและทรัพย์สินมีความปลอดภัยเพื่อสู่การมีชีวิตที่สุขสมบูรณ์ โดยหลักสวัสดิการทาง

สังคมในอิสลามเป็นหลักที่อัลลอฮ์ได้บัญญัติไว้โดยโยงใยเกี่ยวกับการเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ หลักการนี้ได้ถูกกำหนดมาพร้อมกับอิสลามและเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมอิสลามอันมีมาตั้งแต่ 1,400 ปีมาแล้ว ดังที่อัลลอฮ์กล่าวในอัลกุรอานว่า (9)

واعبدوا الله ولا تشركوا به شيئا وبالوالدين احسانا وبذى القربى واليتامى والمساكين
والجار ذى القربى والجار الجنب والصاحب بالجنب وابن السبيل وما ملكت ايمانكم
ان الله لا يحب من كان مختالا فخورا

ความว่า “ จงอิบادةฮ์อัลลอฮ์และอย่างตั้งภาคีต่อพระองค์กับสิ่งใดทั้งสิ้น และจงทำความดี
ต่อพ่อแม่ ต่อญาติสนิท ต่อลูกกำพร้า ต่อคนยากจน ต่อเพื่อนบ้านที่เป็นญาติ ต่อเพื่อนบ้านที่มีได้
เป็นญาติ ต่อเพื่อนสนิท ต่อผู้เดินทาง และต่อทาสที่พวกเจ้าครอบครอง แท้จริงอัลลอฮ์ไม่ทรงรักผู้
ที่ยิ่งผยองอีกทั้งยกตัวเอง ”

อิสลามได้จัดสวัสดิการทางสังคมโดยลำดับดังนี้

1. สวัสดิการที่ให้การสนับสนุนครอบครัวที่ยากจนและด้อยโอกาสโดยให้ระดับหน่วยของ
สังคมเป็นผู้รับผิดชอบร่วมกับเครือญาติดังที่อัลลอฮ์กล่าวในอัลกุรอานว่า

واعبدوا الله ولا تشركوا به شيئا وبالوالدين احسانا وبذى القربى

ความว่า “ จงอิบادةฮ์ต่ออัลลอฮ์และอย่างตั้งภาคีต่อพระองค์ กับสิ่งใดทั้งสิ้นและจงทำความดี
ต่อพ่อแม่และญาติสนิท ”

ในระดับนี้อิสลามได้จัดลำดับการให้ความช่วยเหลือดังนี้คือ ให้แก่แม่ ให้แก่พ่อ ให้แก่พี่หรือ
น้องสาว ให้แก่พี่หรือน้องชาย ให้แก่ญาติใกล้ชิด ให้แก่ญาติที่มีสิทธิ

2. สวัสดิการที่ได้จากสังคมโดยส่วนรวมคือสวัสดิการที่ได้จากสถาบันชะกาต สวัสดิการในระดับ
นี้เป็นหน้าที่ของสมาชิกในสังคมทุกคนที่มีความสามารถจะต้องให้แก่ผู้มีสิทธิทั้งแปดประเภทตาม
ที่อัลลอฮ์ได้กำหนดในอัลกุรอานว่า (13)

انما الصدقات للفقراء والمساكين والعاملين عليها والمؤلفة قلوبهم وفى الرقاب
والغارمين وفى سبيل الله وابن سبيل فريضة من الله والله عليم حكيم

ความว่า “ อันที่จริงงานทั้งหลายย่อมเป็นสิทธิของบรรดาผู้อ่อนถา บรรดาผู้ยากไร้ บรรดาเจ้าหน้าที่ผู้จัดการงานนั้น และบรรดาผู้ซึ่งต้องประสานหัวใจไว้และใน (การไถ่ตัว) ทาส (ให้เป็นอิสระ) ในบรรดาผู้เป็นหนี้และใน (ผู้ที่เสียสละชีวิตไป) ในแนวทางของอัลลอฮ์และคนเดินทาง เป็นข้อบัญญัติจากอัลลอฮ์และอัลลอฮ์ทรงรอบรู้อีกทั้งทรงปรีชาญาณยิ่ง ”

3. สวัสดิการที่ได้จากรัฐบาล คือได้จากกองคลังสาธารณะ (بيت المال) ซึ่งเป็นคลังสะสมรายได้ของประเทศเพื่อการสวัสดิการทางสังคมโดยเฉพาะ ซึ่งการให้สวัสดิการแก่สังคมจากรัฐบาลนั้นอิสลามกำหนดให้รัฐบาลให้แก่สมาชิกของสังคมผู้มีความจำเป็น โดยไม่คำนึงว่าเขาจะนับถือศาสนาใดก็ตาม ดังที่ท่านคอลิด อัลวาลิดได้ทำสัญญาสงบศึกกับชาววันศรอนี่ที่เมืองฮิรอฮ ในประเทศอิรัก และมีข้อความว่า คนชรา ผู้บาดเจ็บ คนจน จะได้รับการช่วยเหลือจากกองคลังสาธารณะซึ่งข้อตกลงนี้ได้รับความเห็นชอบจากคอลีฟะฮอาบูบักร เกี่ยวกับเรื่องนี้เช่นกันท่านคอลีฟะฮอุมัร บิน अबดุลอาซีซ ได้ส่งสาส์นไปยัง ADI BIN ARTAH ผู้ว่าการจังหวัดบัสรอฮในสมัยนั้น โดยมีข้อความว่าเจ้าจงส่งแก่กลุ่มคนที่ทำสัญญา (اهل الذمی) กับเจ้าผู้มีอายุมาก ผู้อ่อนแอไม่สามารถทำงานได้ แล้วจงให้ทรัพย์สินจากกองคลังสาธารณะแก่พวกเขาเหล่านั้นด้วย

ท่านอุมัร บิน अबดุลอาซีซ ได้จัดให้สวัสดิการสังคมแก่ผู้ที่สมควรได้รับโดยแบ่งผู้มีสิทธิคือ ผู้มีรายได้น้อย ผู้ประสบภัยธรรมชาติ โดยที่ท่านได้ให้สวัสดิการแก่คนเหล่านี้ใน 2 ลักษณะ คือ สวัสดิการเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า สวัสดิการเพื่อแก้ปัญหาระยะยาว สวัสดิการที่สมาชิกในสังคมจะได้รับจากหลักการใช้จ่ายในหนทางของอัลลอฮ์

5. สวัสดิการที่สมาชิกในสังคมได้รับจากผู้ปฏิบัติตามหลักขอตาคะฮ์ฮ์ทั้งที่เป็นขอตาคะฮ์ฮ์ วา ยิบ เช่น ขอตาคะฮ์ฮ์ฟิตรี เพราะเนื่องในวันอัยดิลฟิตรี และขอตาคะฮ์ฮ์ที่เป็นขุนนะฮ์ เช่น ขอตาคะฮ์ฮ์เนื้อสัตว์เชือด قربานและอื่น ๆ

6. สวัสดิการที่สมาชิกผู้มีฐานะยากจนในสังคมจะได้รับจากหลักการต่อไปนี้

- หลักการกัฟฟารอฮ์ คือ การชำระความผิดเนื่องจากการละเมิดคำสาบาน สิ่งที่จะต้องให้ในการชำระความผิดที่เกิดจากการละเมิดข้อบัญญัติ คือ การให้อาหารแก่ผู้มีฐานะยากจน 10 คน ดังที่อัลลอฮ์กล่าวในอัลกุรอานว่า (19)

... فكفرتہ اطعام عشرة مسكين من اوسط ما تطعمون اهليكم او كسوتهم...

ความว่า “ แล้วสิ่งใดโทษมันนั้นคือการให้อาหารแก่คนยากจนสิบคนจากอาหารปานกลาง ของสิ่ง ที่พวกเจ้าให้เป็นอาหารแก่ครอบครัวของพวกเขาเจ้าหรือไม่ก็ให้เครื่องนุ่งห่มแก่พวกเขา ”

- หลักการพิทยะฮ คือ การที่ผู้ไม่สามารถถือศีลอดในเดือนรอมฎอน เนื่องจากมีอายุมากแล้ว ต้อง ทดแทนการถือศีลอดนั้นด้วยการให้อาหารแก่ผู้ที่มีฐานะยากจน ดังอัลลอฮกล่าวในอัลกุรอ่านว่า (20)

وعلى الذين يطيقونه فدية طعام مسكين

ความว่า “ และหน้าที่ของบรรดาผู้ที่ถือศีลอดด้วยความลำบากยิ่ง (โดยที่เขาได้งดเว้นการถือศีลอดนั้น) คือการชดเชยอันได้แก่การให้อาหาร (มือหนึ่งแก่คนยากจนคนหนึ่ง) (ต่อการงดเว้นจากการถือ ศีลอดหนึ่งวัน) ”

- หลักการฮัตยูน คือหลักการชำระความผิดอันเนื่องจากผู้กระทำความผิดในการละเมิดข้อบัญญัติ บางประการในการประกอบพิธีฮัจญ์ด้วยการให้อาหารแก่ผู้ที่มีฐานะยากจน ดังอัลลอฮกล่าวในอัลกุ รอ่านว่า (21)

او كفارة طعام مساكين..

ความว่า “... .. หรือไม่ก็ให้มีการไถ่โทษ คือการให้อาหารแก่บรรดาคนยากจน ”

7. สวัสดิการที่อิสลามได้กำหนดให้เฉพาะเจาะจงแก่เด็ก ๆ คือการที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองของ เด็กต้องเลี้ยงดูลูก ๆ ของเขาด้วยการให้ลูก ๆ ได้ดื่มนมได้อาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ให้ เครื่องนุ่งห่มและให้การอบรม ดังที่อัลลอฮกล่าวในอัลกุรอ่านว่า (22)

والوالدات يرضعن اولادهن حولين كاملين لمن اراد ان يتم الرضاعة وعلى مولودله رزقهن وكسوتهن بالمعروف

ความว่า “ และมารดาทั้งหลายนั้นจะให้นมแก่ลูก ๆ ของนางภายในสองปีเต็ม สำหรับผู้ที่ต้องการ จะให้ครบถ้วนในการให้นม และหน้าที่ของพ่อเด็กนั้นคือการให้ปัจจัยยังชีพแก่นาง และ

เครื่องนุ่งห่มของนางโดยชอบธรรม ”

- สวัสดิการที่อิสลามได้กำหนดให้เฉพาะเจาะจงแก่ลูกกำพร้า ดังที่อัลลอฮ์กล่าวในอัลกุรอานว่า

فَمَا لِلْيَتِيمِ فَلَا تَقْهَرْ.

ความว่า “ ดังนั้นส่วนเด็กกำพร้าเจ้าอย่างเข้มแข็ง ”

9. สวัสดิการที่ให้เฉพาะเจาะจงแก่เด็ก ๆ ซึ่งมีอายุรู้ได้ว่าเป็นลูกของใครถ้าเทียบกับสังคมปัจจุบันก็คือเด็กไม่มีพ่อแม่และอาจรวมถึงเด็กจรจัดอีกด้วย

การให้สวัสดิการโดยการเลี้ยงดูเด็ก ๆ เหล่านี้ให้มีชีวิตอยู่อย่างปกติในอิสลามถือว่าการรักษาชีวิตของคนทั้งหมด ดังที่อัลลอฮ์กล่าวในอัลกุรอานว่า

وَمِنْ أَحْيَاهَا فَكَانَمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا

ความว่า “ และผู้ใดไว้ชีวิตนั้นก็ประหนึ่งว่าเขาได้ไว้ชีวิตของมนุษย์ทั้งมวล ”

10. สวัสดิการในการดูแลคนพิการ คนพิการที่สังคมอิสลามต้องให้สวัสดิการนั้นประกอบด้วยผู้ที่ มีปัญหาทางสายตา คนตาบอด คนใบ้และคนหูหนวก คนเป็นโรคลมบ้าหมู คนปัญญาอ่อน คนที่ร่างกายทุพพลภาพโดยกำเนิดหรือมีอายุมาก มีปัญหาทางการพูด ผู้เป็นโรคเรื้อรังไม่มีหวังว่าจะหายจากโรค

ภารกิจหลักในการให้สวัสดิการแก่คนเหล่านี้เป็นทั้งของรัฐบาลและของผู้มีความสามารถในสังคม ซึ่งการให้การดูแลคนเหล่านี้เป็นการแสดงออกซึ่งความเมตตา และผู้เมตตาอื่นนั้นจะได้รับความเมตตาจากอัลลอฮ์ ดังที่ท่านรอซูลกล่าวว่

الرَّاحِمُونَ الرَّحْمَنَ أَرْحَمُوا مِنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمُكَ اللَّهُ مِنْ فِي السَّمَاءِ.

ความว่า “ ผู้เมตตา (ต่อคนอื่น) นั้นจะได้รับความเมตตาจากอัลลอฮ์ ดังนั้นจงให้ความเมตตาต่อชาวโลกแล้วท่านจะได้รับความเมตตาจากผู้อยู่บนฟากฟ้า ”

11. สวัสดิการในการดูแลปกป้องผู้มีความประพฤติดีเปียงเบนในสังคม

อิสลามได้กำหนดให้รัฐบาลเป็นผู้ดูแลคนที่มีประพฤติดีเปียงเบนในสังคม ไม่ว่าเขาจะเกิดจากครอบครัวแตกแยกหรือเพราะการได้รับการอบรมไม่ดีก็ตาม ซึ่งการให้สวัสดิการแก่คนเหล่านั้น รัฐบาลต้องให้การอบรมดูแลเขาให้เขาสามารถปรับตัวเป็นคนดีของสังคม ในขณะที่เดียวกันก็เป็นหน้าที่ของสังคมและผู้ปกครองของคนเหล่านั้นอีกด้วยที่จะต้องอบรมให้คนเหล่านั้นเป็นมุมนินที่ดี ยึดมั่นในอัลลอฮ์ และเขาจะได้ใช้ชีวิตอยู่อย่างปลอดภัย สังคมก็จะมีความสุขและมีความมั่นคง

12. สวัสดิการที่ให้แก่หญิงหม้าย ทั้งที่เป็นหม้ายจากการหย่ากันหรือเป็นหม้ายจากสามีเสียชีวิต การให้สวัสดิการแก่คนเหล่านั้นต้องให้สวัสดิการใน 2 ลักษณะ คือ

12.1 ให้สวัสดิการในขณะที่อยู่ในระหว่างรอฮิดะฮ์ การให้สวัสดิการในขณะที่อยู่ในระหว่างรอฮิดะฮ์นั้นอิสลามได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของอดีตสามีของเขาในการให้ปัจจัยยังชีพและที่อยู่อาศัย จนกว่าจะถึงกำหนดรอฮิดะฮ์ เกี่ยวกับเรื่องนี้อัลลอฮ์กล่าวไว้ในอัลกุรอานว่า

اسكنوهن من حيث سكنتم من وجدكم ولا تضاروهن لتضييقا عليهن وان كن اولات حمل فانفقوا عليهن حتى يرضعن لهن فأتوهن اجورهن وائتمروا بينكم بمعروف

ความว่า “ และจงให้พวกนางพำนักร้อย ณ ที่พวกเจ้าพำนักร้อยตามฐานะของพวกเจ้า และอย่าทำอันตรายพวกนางเพื่อให้เกิดการคับแค้นแก่พวกนางและหากพวกนางตั้งครรภ์ก็จงเลี้ยงดูพวกนาง จนกว่าพวกนางจะคลอดทารกที่อยู่ในครรภ์ของพวกนาง ครั้นเมื่อพวกนางได้ให้นมแก่ทารกของพวกเจ้าก็จงให้พวกนางซึ่งค่าตอบแทนของพวกนาง และจงปรึกษาหารือระหว่างพวกเจ้าโดยดี ”

ส่วนการให้สวัสดิการแก่หญิงหม้ายเนื่องจากสามีเสียชีวิตนั้นขึ้นอยู่กับกรณีวินิจฉัยของนักนิติศาสตร์อิสลาม

ในกรณีที่นางไม่มีญาติก็เป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องดูแลให้สวัสดิการแก่นาง ทั้งนี้เพราะรัฐบาลในอิสลามนั้นมีหน้าที่ในการให้สวัสดิการด้วยการแบกภาระค่าครองชีพของนางด้วยเหตุผลสองประการคือ ความเป็นพี่น้องในอิสลามและความมีเกียรติของมนุษยชาติ

13. สวัสดิการเฉพาะเจาะจงแก่คนชราและผู้อ่อนแอ คนชราคือผู้มีอายุมากและไม่สามารถ

ทำงานเลี้ยงชีพด้วยตนเอง คนอ่อนแอ คือผู้ที่ประสบกับโรคร้ายไข้เจ็บเป็นเวลานาน หรือเนื่องจากได้ผ่านการทำงานหนักจนร่างกายทรุดโทรมและไม่สามารถทำงานได้อีกต่อไป การให้สวัสดิการแก่คนเหล่านี้เป็นหน้าที่ทั้งของรัฐบาลและสมาชิกของสังคม ซึ่งการให้สวัสดิการแก่คนเหล่านี้รัฐหรือบุคคลจะให้ความรู้สึกในความเป็นพี่น้อง ความมีเกียรติของมนุษยชาติ ความเมตตาและการประกันให้เขามีชีวิตอยู่อย่างมีค่าในสังคม (40)

14. สวัสดิการเฉพาะเจาะจงแก่ผู้ประสบภัยและผู้ตกทุกข์ได้ยาก

ระบบสังคมอิสลามได้สั่งให้สมาชิกของสังคมช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยและผู้ตกทุกข์ได้ยาก อิสลามไม่ยินยอมให้มุสลิมมีชีวิตอยู่อย่างสุขสบายกับครอบครัวในขณะที่เพื่อนบ้านของเขาตกทุกข์ได้ยากโดยไม่ให้การช่วยเหลือ

15. สวัสดิการที่สังคมจะได้รับจากทรัพย์สินส่วนตัวของผู้มีอันจะกินให้ยืมโดยใช้หลักการให้ยืมเพื่อความดี (**قرض حسن**) กล่าวคือสวัสดิการการเงินยืมเพื่อการลงทุนที่ผู้ร่ำรวยให้ความช่วยเหลือแก่ปัจเจกบุคคลในสังคมโดยไม่คิดกำไรหรือส่วนแบ่งใด ๆ ทั้งสิ้นทั้งนี้เพราะผู้ให้ยืมนั้นปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮ์และหวังได้รับผลตอบแทนจากพระองค์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

3. ออกแบบจัดการกลุ่มกองทุนสวัสดิการสู่เครือข่ายสวัสดิการทางสังคมของบ้านใหม่

การออกแบบสวัสดิการบ้านใหม่ มีขั้นตอนการดำเนินโครงการต่อ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. รวบรวมข้อมูล รูปแบบสวัสดิการ และจำนวนเครือข่ายที่รับสวัสดิการต่างๆ โดยการจัดเวทีมีประเด็นการรวบรวม คือ จำแนกข้อมูลสวัสดิการของสมาชิกรายครัวเรือน , ออกแบบรูปแบบสวัสดิการบ้านใหม่
2. จัดเวทีสังเคราะห์ข้อมูล
3. คิดออกแบบนวัตกรรมด้านสวัสดิการ
4. ปฏิบัติการนวัตกรรม สวัสดิการ
5. สร้างผลผลิตเพื่อการเปลี่ยนแปลง

3.1. แนวทางการจัดสวัสดิการรายกลุ่ม

กลุ่มชาแวกาต — ทั้งนี้ โดยแก่นสารการจัดสวัสดิการของทางกลุ่มชาแวกาตเน้นการช่วยเหลือผู้ยากไร้เป็นหลัก สืบเนื่องจากการไม่ปรับราคาค่าเก็บตลอดระยะเวลากว่า 15 ปี แต่สิ่งที่เห็นคือ ตลอด 15 ปีที่ผ่านมา ขณะอีกด้านจำนวนสมาชิกเพิ่มจาก มีการประชุมสมาชิกอย่างเป็นทางการเลยแม้แต่ครั้งเดียว ขณะที่การเติบโตของสมาชิกเพิ่มเป็น สามร้อยกว่าคู่จากเจ็ดสิบกว่าคู่ในช่วงเริ่มต้น ทางกลุ่มชาแวกาตจึงมีแนวทางจัดประชุมสมาชิกใหญ่ครั้งแรก

กลุ่มควนไพรพัฒนา — แนวคิดเป็นการขยายการจัดสวัสดิการสู่ด้านอื่น เช่น ด้านการศึกษา ด้านการเรียนรู้ก่อน-หลังตาย เป็นต้น

กลุ่ม อสม. — แนวคิดเติมด้านสวัสดิการ เป็นการรวมตัวเพื่อจัดการแก่สมาชิกอสม.ในตำบลควนโพธิ์ โดยเพิ่มประเด็นสวัสดิการตาย แก่สมาชิกเพราะสวัสดิการด้านอื่น มีตามกำหนดในสิทธิด้านสวัสดิการของอสม.อยู่แล้ว ในส่วนแนวทางสวัสดิการ อสม. จะขยายการจัดสวัสดิการในมิติอื่นเพิ่มขึ้น โดยตั้งเป้าที่อสม.ในพื้นที่บ้านใหม่

กลุ่มกองทุนเงินล้าน — เป็นกลุ่มที่จัดตั้งตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านของรัฐบาล การจัดสวัสดิการเป็นส่วนช่วยเหลือสมาชิก ไม่กำหนดสวัสดิการในวาระ หากเห็นด้วยกับการเชื่อมระบบการทำงาน

3.2. แนวทางเครือข่ายสวัสดิการ

นิยาม คำว่า “เครือข่ายสวัสดิการบ้านใหม่ คือ การจัดสวัสดิการที่สามารถดูแลทั้ง 3 โลก คือ 1. โลก কর্মมารดา 2.โลกเกิดมา 3. โลกหลังความตาย โดยมีเป้าหมาย 5 ประการ คือจัดสวัสดิการ เกิด แก่ เจ็บ ตาย แก่สมาชิก, จัดสวัสดิการการศึกษา ภูมิปัญญาแก่เยาวชน,จัดสวัสดิการด้านการรักษาเยียวยาจากอุบัติเหตุ,จัดสวัสดิการดูแลผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเรื้อรัง คนไข้ติดเตียง และคนไข้ติดเตียงที่ไร้ญาติดูแล,เตรียมพร้อมรองรับและรับมือสถานการณ์ภัยพิบัติ”

ที่ผ่านมา ทีมวิจัยมีการขับเคลื่อนการสร้างแนวคิด ในพื้นที่ โดย 1.

1. เวทีชวนคุยเป็นการใช้น้ำชาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. คุตบะห์วันศุกร์เป็นการพูดในมัสยิดโดยบิหลั่น ในวันละหมาวันศุกร์ในกลุ่มชายมุสลิม
3. เสียงตามสายทุกวันอาทิตย์ เป็นกรประชาสัมพันธ์แนวคิดการจัดการสวัสดิการ เสียงตามสายในหมู่บ้าน
4. ทำแบบสอบถามเพิ่ม เพื่อออกแบบ และจัดการต่อ เป็นแนวทางต่อเนื่องสำหรับการดำเนินงานในพื้นที่

3.3.ชुरอ : นวัตกรรมด้านสวัสดิการ

จากการศึกษา ทางทีมวิจัยวิเคราะห์ว่า การจัดสวัสดิการเพื่อชุมชนทั้งระบบในรูปแบบเครือข่ายสวัสดิการ จำต้องนำสมาชิกกลุ่มองค์กรต่างๆในชุมชนมาร่วมกันในนามการชुरอ (ซึ่ง กระบวนการชुरอตามทัศนะอิสลามคำว่าชुरอเป็นคำภาษาอาหรับมาจากคำเต็มว่าอัช-ชुरอ(al-Shura) ในหลักภาษาอาหรับเป็นคำมัสต์ร2ซึ่งแปลว่าการปรึกษาหารือดังที่อัลลอฮ์ (สุบหานะฮูวะตะอะลา) ได้ตรัสไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน

وَأْمُرْهُمْ شُورًا بَيْنَهُمْ

ความว่าและกิจการของพวกเขามีการปรึกษาหารือกันระหว่างพวกเขา (อัชชुरอ:๓๘)สำหรับความหมายทางด้านศาสนบัญญัติหมายถึงการประชุมหรือปรึกษาหารือตามรูปแบบอิสลามจนได้ข้อสรุปหรือมติเพื่อนำไปปฏิบัติ)

ทางทีมวิจัยจึงจัดเวทีวิเคราะห์งานในพื้นที่ โดยการเชิญกลุ่มงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมเรียนรู้งานระหว่างกัน โดยมีสมาชิกกลุ่มงานวิจัยเดิม 4 กลุ่ม และสมาชิกกลุ่มวิจัยใหม่ 4 กลุ่ม มีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

ชื่อกลุ่ม	สมาชิก	การดำเนินงานที่ผ่านมา	แนวทางต่อ
1.กลุ่มเยาวชน	25 คน	-กิจกรรม สสส. (ทัศนศึกษา, อบรมยาเสพติด) -ตั้งสภายาวชนบ้านใหม่	-มีแนวคิดจะทำ โครงการชยะแลกไข่. เป็นการนำขวดแก้ว พลาสติกมาแลกเป็นการลดรายจ่ายในบ้าน

2.กลุ่มผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)	115 คน	-ทัศนศึกษา,ดูงาน -เรียนภาษา เพื่อต่อยอดความรู้	-การเรียนรู้ภาษา อาหรับ, อังกฤษ -มีกิจกรรม พื้นที่ทางสังคม เข้าร่วมโครงการในพื้นที่ -การออกกำลังกาย เช่น เครื่อง ปั่นน้ำ (จักรยานตั้งที่) เสนอ - จะจัดฝึกอบรมผู้สูงอายุจากควนโพธิ์มาบ้านใหม่ *
3.กลุ่มดะวะห์ดับลิฆ		เป้าหมาย - การชวนสู่ความดี ยับยั้งจากชั่ว เป็นการสร้างอิหม่าน เป็นการสร้างการเรียนรู้ บทบาทหน้าที่ รู้จักตนเอง นำศาสนาไปสู่การเรียนรู้ - ประชุมทุกวันที่มีสยิด มีการคุยถึงเรื่องราวคุณค่าในอัลกุรอาน - ออกเยี่ยมบ้านทุกวัน - เดือน - ออก 3 วัน - ปี - ออก 40 วัน - มีการช่วยเหลือ เช่น ถางป่า , ทำกับข้าว - ตะเล็มกลุ่ม	-ให้คนขาย เชื่อมโยงสู่มัสยิดมาละหมัดที่มีสยิด 100 เปอร์เซนต์ -ส่งเสริมการเรียนรู้มักดับเรียนพร้อมปฏิบัติ

		ผู้หญิง เรื่อง คุณค่าอะหมาร พูด ถึง คุณลักษณะขอ ฮาปะ	
4.ปราชญ์		เป้าหมาย – แลกเปลี่ยน ประสบการณ์, เสริม การศึกษา, พัฒนาอาชีพ, คุณภาพชีวิต,	-เยาวชนเป็นเป้าหมาย หลัก --จะ ขยับ การศึ ก ษา เยาวชน -จัดการพื้นที่บ้านพัก อนามัย /อย่าปล่อยให้ทั้ง ร้างได้อย่างไร?
5.อสม. /แม่บ้าน	แม่บ้าน 25 คน	แม่บ้านเดิมอยู่กับแม่บ้าน สายใยรัก -เป็นเครือข่ายศูนย์เรียนรู้ ชุมชนพญาบังสา -มีกลุ่มทำขนมพื้นบ้าน	แม่บ้าน – พัฒนาวิสาหกิจ ชุมชนซูข้าวอัลฮัมดุลิล ละห์ แปร รูป เป็น ผลิตภัณฑ์ต่างๆ
	อสม. 32 คน	-ตรวจสอบสุขภาพผู้สูงอายุ 115 คน -ผู้ป่วยติดเตียง 6 คน -ผู้พิการ 28 คน -ด้ าน พ้ ฒ น ะ ก าร โภชนาการเด็ก	-ส่งเสริมการออกกำลังกาย ของผู้ป่วย -ลดจำนวนผู้ป่วยความดัน เบาหวาน
6.กองทุนเงินล้าน	190 คน	-ปล่อยกู้ -รับชำระหนี้ -สวัสดิการช่วยเหลือ	-เสนอแบบด้านการเกษตร เพื่อจัดสรรแก่สมาชิกใน อนาคต
7.ชาแรกาด	กรรมการ 9 คน สมาชิก	เป้าหมายเพื่อช่วยเหลือ สมาชิก -ตั้งมา (เริ่มปี 2547) รวม ระยะ 16 ปี สาเหตุการ บริหารจัดการที่สำคัญเป็น เรื่องการเก็บค่าจัดการศพ ที่มีจุดบอด เพราะ	-เพิ่มจำนวนกรรมการ

		เมื่อก่อนคนตายจึงเก็บเบี้ยทันทึ ต่อมาจึงออกแบบใหม่ เก็บแล้วหัก 10 เปอร์เซ็นต์สำหรับศพต่อไป -จ่ายค่าจัดการศพแก่สมาชิก จากการเก็บครัวเรือนละ 20 บาท	
8.ควนไพรพัฒนา	48 คน	-รับซื้อน้ำยางสด -จัดสวัสดิการสมาชิก -จ่ายคนตาย 22 ราย	-ขยายสมาชิกเพิ่มทั้งหมู่บ้าน

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาระบบการจัดการสวัสดิการบ้านใหม่ เริ่มจากการศึกษาสิ่งที่ทำอยู่ของกลุ่มสวัสดิการต่างๆในพื้นที่ ต่อด้วยการศึกษามุมมองการจัดการสวัสดิการสามารถสรุปและอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการสวัสดิการกลุ่มต่างๆ

จากการศึกษาโครงการ รูปแบบเครือข่ายกองทุนสวัสดิการทางสังคม ของหมู่ที่ 5 บ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล ซึ่งมีการดำเนินงานผ่านกลุ่มกองทุนจำนวน 4 กลุ่ม สามารถสรุปผลรูปแบบสวัสดิการที่มีอยู่ในชุมชนออกเป็น 3 แบบ คือ

1.แบบให้ “เบี้ย” ให้ “ของ” โดยกลุ่ม หรือองค์กร ทั้งเอกชนและรัฐ

2.แบบให้ “แรง” โดย กลุ่มหรือองค์กร

3.การช่วยเหลือตามวิถีชีวิตชุมชน โดยเจ้าบ้านหรือเจ้าของเรื่องเป็นคนออกปาก เช่น การซ่อมบ้าน หามเปาะ เกียวข้าว เป็นต้น (ปัจจุบันการให้แบบที่ 3 ลดลงมาก ตามสภาวะสังคมที่เปลี่ยนผ่านเพาะความเร่งรีบ)

โดยสามารถสรุปพัฒนาการในพื้นที่บ้านใหม่ ได้ว่า เดิมการให้เป็นการช่วยเหลือตามวิถีชีวิตชุมชน โดยเจ้าบ้านหรือเจ้าของเรื่องเป็นคนออกปาก เช่น การซ่อมบ้าน หามเปาะ เกียวข้าว เป็นต้น แต่ต่อมา รูปแบบการให้ หรือการช่วยเหลือ จะมีกลุ่ม หรือองค์กรทั้งรัฐ และเอกชน ทั้งในและนอกชุมชนเป็นคนจัดการ ส่งผลให้รูปแบบการมีส่วนร่วมลดลงบ้าง

2. สวัสดิการทางสังคมในอิสลาม

เป็นหลักการที่อัลเลาะห์ได้บัญญัติไว้โดยโยงเกี่ยวกับการเคารพภักดีต่ออัลเลาะห์ หลักการนี้ได้ถูกกำหนดมาพร้อมอิสลามและเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมอันมีมาตั้งแต่ 1400 ปีที่แล้ว ดังอัลกุรอานได้กล่าวไว้ว่า "จงอย่าติดต่อกับอัลเลาะห์และอย่าตั้งภาคีต่อพระองค์กับสิ่งใดทั้งสิ้น และจงทำดีต่อพ่อแม่ญาติสนิท ต่อลูกกำพร้า ต่อคนยากจน ต่อเพื่อนบ้านที่เป็นญาติ ต่อเพื่อนบ้านที่ไม่ได้เป็นญาติ ต่อเพื่อนสนิท ต่อเพื่อนสนิท ต่อผู้เดินทางและต่อทาสที่พวกเจ้าครอบครอง แท้จริงอัลเลาะห์ไม่ทรงรู้ผู้ที่หยิ่งพองอีกทั้งผู้ที่ยกตัวเอง"

สวัสดิการทัตนะอิสลาม นำมาสู่การเชื่อมโยง ระบบการจัดสวัสดิการ ที่ครอบคลุมมากขึ้น จากเดิมที่รูปแบบการจัดสวัสดิการบ้านใหม่ เป็นแบบให้แบบชั่วคราว จำเพาะการเกิด เจ็บ ตาย เท่านั้น หลังการศึกษา มีรูปแบบสวัสดิการที่เพิ่มขึ้น เช่น เรื่องการศึกษาเด็กและเยาวชน

นอกจากนี้ ในส่วนการจัดสวัสดิการพื้นที่ บ้านใหม่มีการช่วยแรง ในการซุดหลุมฝังศพคนตาย ฟรี ไม่คิดค่าจ้าง นี่เป็นสังคม ขณะส่วนอื่น ในพื้นที่อื่น การซุดหลุมฝังศพเป็นการจ้างหมดแล้ว

การออกแบบงานวิจัย

1. กองทุนบุญเพื่อสวัสดิการสังคมบ้านใหม่

ทั้งนี้จากการศึกษาวิจัยผ่านกิจกรรมศึกษาข้อมูลมือสอง การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกองทุนในพื้นที่ ประกอบกับการศึกษาข้อมูลการจัดสวัสดิการจากภายนอกมาร่วมในการจัดการ ส่งผลให้ปัจจุบันสามารถจัดตั้งกลุ่มการเงินกลุ่มใหม่ ในนามกลุ่มกองทุน "กองทุนบุญเพื่อสวัสดิการสังคมบ้านใหม่" เปิดรับสมาชิก ในหมู่บ้านเข้าสมัครเป็นสมาชิก โดยรับสมัครเป็นรายครัวเรือน ล่าสุดมียอดสมาชิก 160 ครัวเรือน โดยนิยาม "กองทุนบุญ" มี 2 ประเภท คือ

1. ประเภทบุคคล หมายถึง

2. ประเภทครัวเรือน หมายถึง บุคคลที่แต่งงานแล้ว มีคู่สมรสถูกต้องตามหลักศาสนา

มีภรรยา/ระเบียบในการรับสมาชิก 4 ข้อ คือ

1. กรณี เงินเกินจากยอดวันละบาทต่อครัวเรือนปัดเป็นเงินออม
2. ในการสมัครจะมีค่าธรรมเนียมการสมัคร 20 บาท
3. ประชุมใหญ่สมาชิกปีละ 2 ครั้ง
4. กรรมการมีการหมุนเวียนวาระ

จากการเปิดรับสมัครมีการคัดเลือกประธานกองทุน โดยมีนาย “ฉีอะรีย์ หล้าดี” สมาชิกทีมวิจัย เป็น “ประธาน”คนแรก มีแกนนำทีมวิจัยเป็นที่ปรึกษากลุ่ม

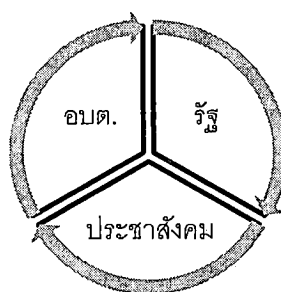
แนวทางการดำเนินงานต่อ

รูปแบบสวัสดิการ จากการดำเนินงานวิจัยตามแผนงานกระทั่งสิ้นโครงการ สามารถแนวทางการดำเนินงานของกลุ่มสวัสดิการบ้านใหม่อกเป็น 3 แนวทาง คือ

1.พัฒนารูปแบบการจัดการสวัสดิการ 3 ขา

ปัจจุบันมีแนวคิดการจัดการสวัสดิการแบบสามขา โมเดลจากบ้านสามขา ที่บูรณาการ การจัดการสวัสดิการจากท้องถิ่น รัฐ และภาคประชาสังคม โดยอบต.ให้ 1 ส่วน รัฐ สมทบ 1 ส่วน ภาคประชาสังคม สมทบ 1 ส่วน เป็นการจัดการบนฐานความร่วมมือ มีกลุ่มผู้นำ 4 เสาหลักเป็นแนวร่วม คือ 1.ผู้นำท้องที่ , 2.ผู้นำท้องถิ่น, 3.ผู้นำศาสนา ,4.ภาคประชาสังคม

แบบดังกล่าว นำมาสู่การจัดการสวัสดิการ ที่ออกแบบข้อเสนอเพื่อยื่นต่ออบต.ควนโพธิ์ ในงานขอความสนับสนุนต่อไป

2. เข้าร่วมกองทุนการออมแห่งชาติ

จาก ปี 2554 มีพรบ.การออมแห่งชาติ ผ่านรัฐสภา มีแนวทางการเข้าร่วมกองทุนการออมแห่งชาติ เพราะจากการศึกษาพบว่า อัตราการออมคนพื้นที่ น้อย ขณะที่รูปแบบการจัดสวัสดิการ เป็นแบบการให้ เมื่อเป็นเช่นนี้ ทางทีมวิจัยวิเคราะห์ว่า การจัดการสวัสดิการที่สำคัญนอกจากจ่ายออก คือการออมด้วย เพราะการออมนั้นเป็นต้นทุนที่สำคัญ ความรู้นี้มาจากการศึกษาดูงานกลุ่มสวัสดิการมูลนิธิพัฒนารักษ์ กาญจนบุรี

3. ร่วมเป็นสมาชิกสภาสวัสดิการทางสังคม ของอบจ.สตูล

อบจ.สตูล มีสภาสวัสดิการสังคมของอบจ. เคลื่อนงานสวัสดิการ มีอ.ปะยูร โชชาติ เป็นแกนนำ ทางกลุ่มที่เคลื่อนสวัสดิการ สมัครเป็นสมาชิก และอบจ.สตูลคาดหวังเป็นพื้นที่เรียนรู้ ด้านสวัสดิการพื้นที่อื่นด้วย และคาดหวังว่า หลังจากนี้จะดำเนินการจัดตั้ง องค์กรชุมชน และหลังจากนั้น 2 ปีค่อยจดทะเบียน องค์การสาธารณะประโยชน์

4. ขับเคลื่อนสภาชุมชน

จากการพูดคุย สามารถกำหนดทิศทางการจัดการบนฐานแนวคิด “สภาชุมชนบ้านใหม่” ที่ทำหน้าที่ เป็นพื้นที่กลาง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกเรื่องราวในชุมชน จากเดิมที่ขาดพื้นที่แลกเปลี่ยนทั้งระบบ พัฒนางานวิจัยสามารถเติมพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในพื้นที่บ้านใหม่

โดยมีรายชื่อคณะทำงานฝ่ายต่างๆ ดังนี้

กรรมการ	ที่ปรึกษา
1. อานัส หลังยานาย , บาเรน, กิตติภักดิ์ เพชรเนียม	1. เสข อาดตันตรา
2. เฉด บินโสะ, วีรยุทธ, มนตรี	2. ตรา เหมโคกน้อย
3. ลีสาว ลัดดา, ลีเยน, วิลาวัลย์	3. สุริยา ฉาดหลี่
4. สุณีย์ ขวัญดำ , สิก๊ะ, นุจรี	4. สะอิด เพชรเนียม
5. บาเรน คงแก้ว, ดาเนม, ดาโสบ	5. ปิอี คงแก้ว
	6. โชเพีย แดงคง

6. สมศักดิ์สมาน, ฉီးอารีย์, ทะนงศักดิ์ 7. ราเชนทร์ ปังลีเส้น, อัศวรรษ, วรัญญา 8. สัน นาคสง่า ,สาและท์, ยุพดี 9. อืด หมดหวัง, หมา, เจษฎา 10. วิรัตน์ กอลาบันหลง, อติพล 11. อาบุบากาก เส้นหลีหมา ,นายทอง, นาง ด๊ะ	7. ปรีชา สามัญ
---	----------------

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ทีมวิจัยค้นพบความรู้เกี่ยวกับการจัดการสวัสดิการในทัศนะอิสลามว่าต้องเริ่มที่การจัดสวัสดิการครบครัน ก่อนขยายสู่สังคม ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยคือ ในการศึกษาวิจัยเรื่องสวัสดิการ นอกจากศึกษาสวัสดิการกลุ่มแล้ว การศึกษาฐานครอบครัวเพื่อการจัดสวัสดิการเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเพิ่มเติม เพื่อวิเคราะห์ความรอบด้านที่จำเป็นในการจัดการ
2. ทีมวิจัยค้นพบว่า สวัสดิการที่ดี ต้องมาจากต้นทุนที่ดี ทั้งสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ข้อเสนอแนะคือ ในการสร้างรูปแบบสวัสดิการต้องออกแบบจากฐานต้นทุนเหล่านั้น จึงจะสามารถเท่าทันการจัดการได้ เช่น เรื่องการชุดหลุมฝังศพโดยไม่จ้างของบ้านใหม่ สิ่งนี้ต้องดำรงต่อไป ไม่เช่นนั้นระบบการจ้างจะเข้ามาแทนที่ระบบช่วยเหลือ
3. ทีมวิจัยค้นพบว่า การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสวัสดิการ เป็นเรื่องนามธรรมสูง อธิบายยาก การเริ่มต้นจากการศึกษาจำเป็น ข้อเสนอแนะคือ บทเรียนการวิจัยประเด็นสวัสดิการต้องเริ่มจาก รูปแบบทางสังคมที่เป็นจริงทั้งในอดีตปัจจุบัน ก่อนขยายผลไปสู่การจัดการในเชิงนามธรรมเพิ่มขึ้น

พัฒนาการของนักวิจัย

รายชื่อนักวิจัย	บทบาทในโครงการ	พัฒนาการ
นายเสข อาดตันตรา	หัวหน้าโครงการ	เรียนรู้วิธีบริหารจัดการโครงการ ทำงานแบบมีแผน
นายตรา เหมโคกน้อย	รองหัวหน้าโครงการ	มองภาพรวมกว้างขึ้น เชื่อมโยงการ จัดทำข้อมูล
นายฉะอารีย์ หล้าดี	เหรียญฎโครงการ	เป็นโครงการที่เปิดตัวสู่ชุมชน เป็น คนมีความรู้ มีระเบียบการจัดการ
นายบาเร็น คงแก้ว	ที่ปรึกษา	ช่วยการหาข้อมูล พัฒนาการทำงาน
นายสมศักดิ์ ลัสมาน	เลขานุการโครงการ	มีทักษะการเรียบเรียงข้อมูล การ นำเสนอ
นายมนตรี หมาดยี	กรรมการ	ทักษะการนำเสนอดีขึ้น
นายกิตติภูมิ เพ็ชรเนียม	กรรมการ	ทักษะการนำเสนอดีขึ้น

ภาคผนวก

ผนวก 1 : ประวัติทีมวิจัย

1. **ชื่อนายเสข นามสกุลอาดตันตรา**
เกิด 20มิถุนายน2513
ที่อยู่37 ม.5 ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล
การศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย เบอร์โทร. 094-5953533
อาชีพ ทำสวน
บทบาททางสังคม เลขานุการกลุ่มควนโพธิ์พัฒนา ม.5
2. **ชื่อนายตรา นามสกุลเหมโคกน้อย**
เกิด 15 มีนาคม 2511
ที่อยู่28 ม.5 ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล
การศึกษา ปริญญาตรีรัฐศาสตร์ ม.รามคำแหง
ปริญญาโทรับประกาศนียบัตร ม.ขอนแก่น
เบอร์โทร. 089-5956639, 074-724884, 0815411015
อาชีพ รับราชการ
บทบาททางสังคม เลขานุการคณะกรรมการมัสยิด, ประธานกลุ่มควนโพธิ์พัฒนา, ฝ่ายการเงิน
ศูนย์อิสลามศึกษาประจำมัสยิดบ้านใหม่, ที่ปรึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน
3. **ชื่อนายฉะอารีย์ นามสกุลหล้าดี**
เกิด 25 เมษายน 2517
ที่อยู่229 ม.5 ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล
การศึกษา วท.บ.ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ม.ราชภัฏภูเก็ต เบอร์โทร. 081-8975264
อาชีพ ทำสวน
บทบาททางสังคม สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สมาชิกกองทุนชาแรกาด
4. **ชื่อนายบาเร็น นามสกุลคงแก้ว**
เกิด 31 สิงหาคม 2515
ที่อยู่75 ม.5 ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล
การศึกษา ปวส. เบอร์โทร. 089-7384656

อาชีพ ทำสวนยางพารา, ทำนา
บทบาททางสังคม สมาชิกกลุ่มกองทุนออมทรัพย์บ้านใหม่

5. **ชื่อนายสมศักดิ์ นามสกุลสัสมาน**
เกิด 30พฤศจิกายน 2519
ที่อยู่ 198 ม.5 ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล
การศึกษา อนุปริญญา เบอร์โทร. 089-8761668
อาชีพ ทำสวนยางพารา บทบาททางสังคม กรรมการกลุ่มควนไพรพัฒนา
6. **ชื่อนายมนตรี นามสกุลหมาดัย**
เกิด 20สิงหาคม 2511
ที่อยู่ 184 ม.5 ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล
การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 6 เบอร์โทร. 086-6983066
อาชีพ ทำสวนยางพารา บทบาททางสังคม กรรมการมัสยิด, กรรมการกลุ่มควนไพรพัฒนา,
ประธานโรงสีชุมชนม.5 บ้านใหม่
7. **ชื่อนายกิตติภูมิ นามสกุลเพชรเนียม**
เกิด 27 กันยายน 2509
ที่อยู่ 148 ม.5 ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล
การศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 6 เบอร์โทร. 093 -7161910
อาชีพ ทำสวนยางพารา
บทบาททางสังคม บิหลั่นมัสยิดบ้านใหม่, รองประธานกลุ่มควนไพรพัฒนา

ผนวก 2 : ตารางประกอบการทำกิจกรรม

ตารางที่ 1 : แบบสำรวจข้อมูลครัวเรือน

แบบสำรวจข้อมูลครัวเรือน หมู่ที่ 5 ตำบล ควนโพธิ์ เพื่อเป็นรากฐานในการจัดข้อมูลสวัสดิการ	
โครงการ “รูปแบบการจัดการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการทางสังคมของ ม.5 บ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล”	
ชื่อ – นามสกุลผู้ให้ข้อมูล โทรศัพท์.....	
ที่อยู่บ้านเลขที่.....ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล.....	
อำเภอ.....จังหวัด.....	
ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน เลขที่.....ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล.....	
อำเภอ.....จังหวัด.....	
ส่วนที่ 1 ข้อมูลการอยู่อาศัย	
1. สถานที่อยู่อาศัยที่ผ่านมา บ้านเดิมอยู่ที่.....	
อยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชนนี้มาแล้ว..... ปี	
2. ปัจจุบันอาศัยอยู่ในที่ดินของ ☐ ที่ของตนเอง ☐ อาศัยที่ดินของญาติ ☐ ที่ดินสาธารณะ ☐ ที่ดินมรดก	
☐ ที่ดินของรัฐ ☐ เช่าที่เอกชน ☐ ที่ดินอื่นๆระบุ.....	
1. บ้านที่อยู่อาศัยเป็นของ ☐ บ้านของตนเอง ☐ อาศัยกับครอบครัวเดิม ☐ บ้านเช่า ☐ อาศัยอยู่กับผู้อื่น เช่น ญาติ นายจ้าง ☐ อื่นๆระบุ.....	
2. บ้านอยู่อาศัย ขนาดพื้นที่บ้านและบริเวณประมาณ.....ตารางวา พื้นที่ในบ้านรวมประมาณ.....ตารางเมตร	
3. ลักษณะบ้านเป็น ☐ บ้านชั้นเดียว ☐ บ้านมีใต้ถุน ☐ บ้านสองชั้น ☐ อื่นๆระบุ.....	
4. การลงทะเบียนบ้าน ☐ มีทะเบียนบ้านของตนเอง ☐ มีทะเบียนบ้านของตนเองอยู่ที่.....	
☐ อาศัยทะเบียนผู้อื่นอยู่ที่..... ☐ ไม่มีทะเบียนบ้าน	
3. พื้นที่ทำมาหากิน	
☐ สวนยางพารา จำนวน.....ไร่ ☐ สวนปาล์ม จำนวน.....ไร่	

.....ไร่

☐ นาข้าว จำนวน.....ไร่

ส่วนที่2 ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวและชุมชน

4. ข้อมูลสมาชิกในครอบครัว(กรอกข้อมูลในตารางและสรุปรวม)

5. ครอบครัวท่านมีรายได้รวมประมาณ.....บาทต่อเดือน มีรายจ่ายรวมประมาณ

.....บาทต่อเดือน

เงินออม ☐ ไม่มี ☐ มีประมาณ.....บาท หนี้สิน ☐ ไม่มี ☐ มีหนี้สินรวม

.....บาท

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการ

7. “สวัสดิการ” ในความคิดเห็นของท่านคืออะไร?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. อยากเห็นการจัดสวัสดิการในบ้านใหม่เป็นอย่างไร?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อ – นามสกุล ผู้สอบถาม.....

วันที่สัมภาษณ์.....

เวลา.....

ตารางที่ 2 ใบสมัครสมาชิก

ใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการบ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล

เขียนที่ทำการกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านใหม่

ตำบลควนโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล 9100

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้า (นาย / นาง / นางสาว).....อายุ.....ปี

อาศัยอยู่ในบ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก / ซอย.....

ถนน.....ตำบล.....อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

เป็นสมาชิกอาศัยอยู่ในชุมชน.....

2. อาชีพ.....

3. รายชื่อสมาชิกในครัวเรือนที่สามารถรับสวัสดิการ

3.1.

3.2.

3.3.

3.4.

3.5.

3.6.

3.7.

3.8.

4. ข้าพเจ้าขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านใหม่ โดยจะออมวันละบาทลงในกระปุกออมสิน และนำมาฝากในวันที่กำหนดหมาย

ข้าพเจ้าเข้าใจหลักการ วัตถุประสงค์ ของกองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นอย่างดี และจะปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับกองทุนฯ โดยเคร่งครัด

ขอรับรองว่า ข้อความที่กล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ พร้อมใบสมัครนี้ ข้าพเจ้าได้ชำระค่าสมาชิกในเดือนแรกเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

(.....)

คำรับรองเห็นชอบของคณะกรรมการ

คณะกรรมการ มีมติ

☐ เห็นชอบ รับผู้สมัครเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านใหม่

☐ ไม่เห็นชอบ รับผู้สมัครเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านใหม่

ลงชื่อ.....ประธานกองทุน

(.....)

ผนวก 3 : บันทึกกิจกรรม

1. ค้นคว้าเอกสารการจัดการสวัสดิการทางสังคม/อินเทอร์เน็ต/อัลกรุอ่าน

จัดขึ้นเมื่อ 3 พฤษภาคม 2558 ผู้เข้าร่วม 12 ท่านจากกลุ่มกองทุนหมู่บ้านกลุ่มควนไพรพัฒนา กลุ่ม อสม. กลุ่มชาแรกาททางทีมแบ่งกลุ่มรับผิดชอบในการค้นคว้า จากสังคม/อินเทอร์เน็ต/อัลกรุอ่าน กลุ่มต่างๆ รับผิดชอบกลุ่มของตนเองเช่น

กลุ่มชาแรกาทรับผิดชอบหาข้อมูลของชาแรกาท

กลุ่มอสม. รับผิดชอบของอสม.

กลุ่มกองทุนเงินล้านรับผิดชอบของกองทุนเงินล้าน

กลุ่มควนไพรรับผิดชอบของควนไพร

ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตนายตรา เหมโคกน้อย รับผิดชอบ

ข้อมูลจากอัลกรุอ่านนายกิตติภูมิเพ็ชรเนียม และนายฉะอารีย์ หล้าดี รับผิดชอบ

เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วนำมาทำรายงานต่อ เวทีรายงานโดยออกมารายงานเป็นกลุ่มๆ

ปัญหาและอุปสรรครายละเอียดข้อมูลที่ได้อาจยังไม่ครบถ้วนกระบวนการความรู้วิธีการแก้ไขขอข้อมูลเพิ่มเติม โดยจะไปขอร้องที่บ้านของประธานแต่ละกลุ่ม โดยมีแผนงานที่จะทำต่อให้สมาชิกรวบรวมและจัดเรียงข้อมูลให้เป็นระบบระเบียบเพื่อให้ง่ายต่อการศึกษาค้นคว้าแบ่งให้สมาชิกผู้รับผิดชอบไปจัดการ

2. ขอข้อมูลสวัสดิการ

3 พฤษภาคม 2558 เวที รายงานการลงพื้นที่ ขอข้อมูล จากหน่วยงานองค์กรต่างๆ ในชุมชนผู้เข้าร่วม 12 คน ประกอบด้วย ทีมวิจัยและคณะทำงาน ลงไปพบแกนนำสมาชิก (ให้แกนนำแต่ละกลุ่มเสนอข้อมูล) กระบวนการ จัดทำข้อมูลจากองค์กรต่างๆ แบ่งกลุ่มรับผิดชอบในแต่ละองค์กรได้รับข้อมูลต่างๆ ในองค์กรในชุมชนตอบวัตถุประสงค์ เพื่อเชื่อมโยงองค์กรต่างๆ ให้ไปในทิศทางเดียวกันมีแผนงานทำอะไร เพื่อกำหนดข้อมูลแบบสอบถามและสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มกองทุนต่างๆ

ทิศทางต่อ บทความรู้จากอัลกรุอ่าน อยากให้เก็บข้อมูลเพื่อเก็บไว้สำหรับการเรียนรู้จากพื้นที่อื่น พัฒนาการทีมที่ดีขึ้น องค์ความรู้สวัสดิการหลายแบบ สู่การต่อยอดบทเรียน ข้อมูลทำให้มั่นใจ เห็นแนวทางการร่วมมือในการจัดสวัสดิการในอนาคต, บัณฑิตมาลบ้านใหม่

3. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม

21-25 พฤษภาคม 2558 โดยสัมภาษณ์ สมาชิก กลุ่ม กองทุนต่างๆ ผู้เข้าร่วม 15 คน ทีมวิจัยและคณะทำงานกระบวนการ แบ่งโซนรับผิดชอบ ลงพื้นที่สอบถาม สัมภาษณ์ สมาชิกกองทุนต่างๆในหมู่บ้าน สมาชิกกลุ่มกองทุนในหมู่บ้านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ตอบวัตถุประสงค์ ได้นำความรู้ ทักษะคติเกี่ยวกับการจัดการสวัสดิการทางสังคม

ปัญหาอุปสรรค มี ให้ข้อมูล ไม่ตรงกับความเป็นจริงแผนงานทำอะไรต่อ เพื่อนำข้อมูลมาวิจัย เพื่อเชื่อมโยงกลุ่มต่างๆ และคัดแยกแบบสอบถาม

4. เวทีถอดบทเรียน การดำเนินงานของกลุ่มต่างๆ

10 ตุลาคม 2558 มีผู้เข้าร่วม 20 คนกระบวนการ ให้ผู้รับผิดชอบของกลุ่มต่างออกมารายงานข้อมูลต่างๆของกลุ่มสมาชิกร่วมกันสอบถามข้อสงสัย ปัญหาการปฏิบัติงาน งานนี้ตอบวัตถุประสงค์ได้ เพราะข้อมูลที่นำเสนอชัดเจนมากขึ้นและสมาชิกร่วมกันออกความเห็นและสอบถามอย่างดีปัญหาเครื่องเสียง สายไมโครโฟนไม่ทั่วถึง ให้สมาชิกออกไปรายงานหน้าเครื่องเสียง

ให้สมาชิกเก็บข้อมูล รวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อทำเป็นบทสรุปรายงานการวิจัย แบ่งงานรับผิดชอบในแต่ละกลุ่ม เพื่อง่ายในการหาข้อมูล

คำถามอยากรู้(ถอดบทเรียน) คือ แนวคิดในการจัดตั้งกลุ่มคืออะไรคนก่อตั้งเป็นใคร? ทำอะไรบ้าง? ผลเป็น?อยากทำต่อ/ฝันต่อ?

กลุ่มเป้าหมายที่ถอดบทเรียน มี 25 คนดังนี้

● กลุ่มควนไพร	
- นายมนตรี	หมาดยี่
- นางสาวนุชจริย	เส้นหลี่หมาด
- นายยูโสภ	นิโกบ
● ชาแรกาด	
- นายสอิด	เพ็ชรเนียม
- นายกิตติภัก	เพ็ชรเนียม
- นายวีรยุทธ	กอลาบันหลง
● อสม.	
- นางสาวลิ้มะ	สง่าบ้านโคก

-	นางสาวสุนีย์	ขวัญดำ
-	นางสาวณามินละห์	ขาวผ่อง
●	กองทุนเงินล้าน	
-	นายอืด	หมาดหวัง
-	นางรัตนาวดี	หลืออาซิม
-	นายบาเร็น	คงแก้ว
●	ทีมวิจัย	
-	นายเสข	อาดตันตรา
-	นายสมศักดิ์	ลัสมาน
-	นายเจ๊ะรียา	หนูชูสุข
-	นายอาหมาด	ทั้งปากถ้ำ
-	นายตรา	เหมโคกน้อย
-	นายสอิด	เพ็ชรเนียม
-	นายเฉด	บินโส๊ะ

5. สรุปรายละเอียดการประชุมบ้านใหม่ 14 ก.พ. 2559 ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล

รูปแบบสวัสดิการที่ดำเนินการอยู่ในชุมชนมี 3 แบบ

1. แบบให้ “เบี้ย” ให้ “ของ” โดยกลุ่ม หรือองค์กร ทั้งเอกชนและรัฐ
2. แบบให้ “แรง” โดย กลุ่มหรือองค์กร
3. การช่วยเหลือตามวิถีชีวิตชุมชน โดยเจ้าบ้านหรือเจ้าของเรื่องเป็นคนออกปาก เช่น การซ่อมบ้าน หามเปาะ เกียวข้าว เป็นต้น

ทั้งนี้โดยมีองค์ประกอบการให้ 2 ประการ คือ

1. การให้ที่เป็น “ของ” “แรง” “เบี้ย”
2. คน กลุ่ม หรือองค์กรที่เป็นคนให้ หรือ ระบบการให้

ส่วนพัฒนาการการให้ในพื้นที่บ้านใหม่ พบว่า เดิมการให้เป็นการช่วยเหลือตามวิถีชีวิตชุมชน โดยเจ้าบ้านหรือเจ้าของเรื่องเป็นคนออกปาก เช่น การซ่อมบ้าน หามเปาะ เกี่ยวข้าว เป็นต้น แต่ต่อมา รูปแบบการให้หรือการช่วยเหลือ จะมีกลุ่ม หรือองค์กรทั้งรัฐ และเอกชน ทั้งในและนอกชุมชนเป็นคนจัดการ ส่งผลให้รูปแบบการมีส่วนร่วมลดลง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะยุคสมัยที่คนต่างทำงาน

ในเวที “ตรา เหมโคกน้อย” ทีมวิจัย เสนอ ขั้นตอนการดำเนินโครงการต่อ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. รวบรวมข้อมูล รูปแบบสวัสดิการ และจำนวนครัวเรือนที่รับสวัสดิการต่างๆ โดยการจัดเวทีมีประเด็นการรวบรวม คือ จำแนกข้อมูลสวัสดิการของสมาชิกครัวเรือน , ออกแบบรูปแบบสวัสดิการบ้านใหม่
2. จัดเวทีสังเคราะห์ข้อมูล
3. คิดออกแบบนวัตกรรมด้านสวัสดิการ
4. ปฏิบัติการนวัตกรรม สวัสดิการ
5. สร้างผลผลิตเพื่อการเปลี่ยนแปลง

ตัวอย่าง สร้างสรรค์นวัตกรรมด้านสวัสดิการ(กรณี กลุ่มเยาวชนรักบ้านใหม่ 25 คน เป็นเป้าหมายขับเคลื่อนการเรียนรู้)

- ให้เบี้ยขาดกาต ณ งานมะยาต
- ให้ความรู้เรื่องการรับแก่เยาวชน
- ส่งเสริมเรื่องการ “ออม” แก่เยาวชน
- พัฒนาหลักสูตรการให้ที่แท้จริง สำหรับโรงเรียนชายคาสุเหร่า/ตาดีกา
- เตรียมรับมือ “ผู้สูงอายุ”
- การประกัน “ตะกาฟูล”

6. ประชุมออกแบบเครือข่ายสวัสดิการบ้านใหม่ 22 ก.พ. 2559ณ มัสยิดบ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล

นัดประชุมออกแบบเครือข่ายสวัสดิการบ้านใหม่ โดยเริ่มจากการทวนการประชุมครั้งที่ผ่านมา แล้วมีมติในการหรือเรื่องรูปแบบสวัสดิการบ้านใหม่ว่าจะขยายจาก 4 กลุ่มเดิม ซึ่งเป็นเป้าหมายโครงการ มาเป็น

การเปิดพื้นที่ทุกกลุ่มในชุมชน โดยยึดรูปแบบสภาชุมชน ที่เป็นกลไกกลางชุมชนบริหารจัดการตนเอง ที่ทุกคนสามารถรวมตัว คุย ทุกเรื่องในชุมชน

ทั้งนี้มีการออกแบบประเด็นและผู้เข้าร่วมประชุมนัดแรก 5 มีนาคม 2559 ณ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน บ้านใหม่ เวลา 10.00 น. (ดำเนินรายการโดยตรา เหมโคกน้อย) โดยมีเป้าหมายการพูดคุย เพื่อ

1. แลกเปลี่ยนข้อมูลการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มที่ผ่านมา (ทำอะไรมาบ้าง, เกิดอะไร, ทำอะไรต่อ)
2. เติมเต็มข้อมูลสวัสดิการ(โครงการวิจัย) แก่สมาชิก
3. หาแนวทางการสร้างเครือข่ายสวัสดิการ “บ้านใหม่”
4. หาแนวทางและแต่งตั้งคณะกรรมการ “สภาชุมชนบ้านใหม่”

โดยมีรายชื่อกลุ่มสมาชิกที่เข้าร่วม ดังนี้

ชื่อกลุ่ม	ประเด็นงาน	รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม
ชาแภคต	ฦาปนกิจ	วีรยุทธ
ผ้าสูงอายุ	ที่ปรึกษา	ปี้อี,บุดากาก,ฉีะ
ปราชญ์	ความรู้เกษตร	สุรียา, ทะนงศักดิ์
ดับลิม	ชวนทำควมดี	ยูโสบ,เนาะ,นิรันดร์
ควนไพร	สัจจะวันละบาท	ฉีะอารีย์ มนตรี,สมศักดิ์
ท้องที่	ดูแลควมสงบ	ผญ, ผช. 2 คน
ท้องถื่น	บริหาร พัฒนาท้องถื่น	เสช, วีรัตน์, อดิพล
ศาสนา	สอนมุสลิมะ มุสลิมิน ตาดีกา	อิหม่าม, กิตตภักฏ์,ตรา
อสม.	สุขภาพ	สุณีย์, สี่หยน, สี่มะ
แม่บ้าน	ส่งเสริมอาชีพ	กะเจะ, กะจิ ,ลียน (สาวศักดิ์)
เงินล้าน	ปล่อยกู้, ชำระหนี้, ออมเงิน	สาและ, ฮาซัน
วิจัย	ศึกษาข้อมูลสวัสดิการเพื่อพัฒนาเครือข่าย	เจ๊ะกรียา, อัญตานาน, สิก๊ะ
เยาวชน	จิตอาสา	ราเซนทร์, จิ ,ซาร่า ,จำ
บัณฑิตอาสา	เก็บรวบรวมข้อมูลชุมชน	ลิต๊ะ

7. แลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม 5 มีนาคม 2559 ณ อาคาร กศน.บ้านใหม่ ตำบลควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล

เริ่มการประชุม 10.00 น. ทางตรา เหมโคกน้อย เริ่มด้วยการยกตัวอย่างในอัลกุรอ่าน เพื่อชี้แจงเรื่อง ประเด็นในการจัดการโยงถึงบ้านใหม่ 276 ครั้วเรือน เยาวชน 250 คน ผู้สูงอายุ 89 คน ถามว่าเราเคยแลมองหรือไม่ นอกจากนี้เรายังเห็นความซับซ้อนในการจัดการ มีกลุ่มทำงานเยาวชนกันมากไป ขณะที่พื้นที่พูดคุยระหว่างกลุ่ม เราขาดพื้นที่ ทั้งนี้ที่ผ่านมามีการพูดคุย ทีมงานวิจัยขยายการจัดการจากประเด็นงานวิจัยเพื่อขับเคลื่อนประเด็นสุขภาพ

หลังจากนั้นเป็นการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการวางโจทย์ให้แต่ละกลุ่มเขียน เพื่อนำเสนอประเด็นการทำงานที่ผ่านมา ภายใต้โจทย์ 3 ข้อ คือ

1. ทำอะไรบ้าง/เกิดอะไรบ้าง
2. มีใครบ้าง
3. จะทำอะไรต่อ

สามารถสรุปรายละเอียดการนำเสนอ ดังนี้

- อิสลามไม่ได้สอนให้คนสร้างอาณาจักร แต่สอนให้ช่วยเหลือ สันติ สามัคคี
- มีการประชาสัมพันธ์

ชื่อกลุ่ม	สมาชิก	การดำเนินงานที่ผ่านมา	ผลที่เกิดขึ้น	แนวทางต่อ
1.กลุ่มเยาวชน	25 คน	-กิจกรรม สสส. (ทัศนศึกษา, อบรม ยาเสพติด)	-ตั้งสภาเยาวชนบ้านใหม่	-มีแนวคิดจะทำ โครงการขยะแลกไข่ เป็นการนำ ขวดแก้ว พลาสติกมาแลก เป็นการลดรายจ่ายใน บ้าน
2.กลุ่มผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)	115 คน	-ทัศนศึกษา,ดูงาน -เรียนภาษา เพื่อต่อยอดความรู้	-มีความรู้ -ทบทวนความทรงจำ	-การเรียนรู้ภาษา อาหรับ, อังกฤษ -มีกิจกรรม พื้นที่ทางสังคม เข้าร่วมโครงการใน พื้นที่ -การออกกำลังกาย เช่น เครื่อง ปั่นน้ำ (จักรยานตั้ง ที่) เสนอ – จะจัดรถรับผู้สูงอายุจากควนโพธิ์มาบ้าน ใหม่ *
3.กลุ่มดะวะห์ดับ ลิฆ		เป้าหมาย– การชวนสู่ความดี ยับยั้งจากความชั่ว เป็นการสร้างอิ หม่าน เป็นการสร้างการเรียนรู้ บทบาทหน้าที่ รู้จักตนเอง นำ ศาสนาไปสู่การเรียนรู้ - ประชุมทุกวันที่มีสยิด มี การคุยถึงเรื่องราว คุณค่า ในอัลกุรอาน - ออกเยี่ยมบ้านทุกวัน		-ให้คนชาย เชื่อมโยงสู่มีสยิดมาละหมาดที่มีสยิด 100 เปอร์เซนต์ -ส่งเสริมการเรียนรู้มัคดบ เรียนพร้อมปฏิบัติ

		- เดือน – ออก 3 วัน - ปี – ออก 40 วัน - มีการช่วยเหลือ เช่น ถางป่า , ทำกับข้าว - ตะเล็มกลุ่มผู้หญิง เรื่องคุณค่าอาหาร พุดถึงคุณลักษณะขอฮาบะ		
4.ปราชญ์		เป้าหมาย – แลกเปลี่ยนประสบการณ์, เสริมการศึกษา, พัฒนาอาชีพ, คุณภาพชีวิต,	-ส่งเสริมเรื่องการเกษตร	-เยาวชนเป็นเป้าหมายหลัก --จะขยับการศึกษาเยาวชน -จัดการพื้นที่บ้านพักอนามัย /อย่าปล่อยให้ทิ้งร้างได้อย่างไร?
5.อสม. /แม่บ้าน	แม่บ้าน 25 คน	แม่บ้านเดิมอยู่กับแม่บ้านสายใยรัก -เป็นเครือข่ายศูนย์เรียนรู้ชุมชน พญาบังสา -มีกลุ่มทำขนมพื้นบ้าน		แม่บ้าน – พัฒนาวิสาหกิจชุมชนซูข้าวอัลฮัมดุลิลละห์ แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ
	อสม. 32 คน	-ตรวจสอบสุขภาพผู้สูงอายุ 115 คน -ผู้ป่วยติดเตียง 6 คน -ผู้พิการ 28 คน -ด้านพัฒนาการ โภชนาการเด็ก		-ส่งเสริมการออกกำลังกายของผู้ป่วย -ลดจำนวนผู้ป่วยความดัน เบาหวาน
6.กองทุนเงินล้าน	190 คน	-ปล่อยกู้ -รับชำระหนี้		-เสนอแบบด้านการเกษตรเพื่อจัดสรรแก่สมาชิกในอนาคต

		-สวัสดิการช่วยเหลือ		
7.ชาแรกาด	กรรมการ 9 คน สมาชิก	เป้าหมายเพื่อช่วยเหลือสมาชิก -ตั้งมา (เริ่มปี 2547) รวมระยะ 16 ปี สาเหตุการบริหารจัดการที่ สำคัญเป็นเรื่องการเก็บค่าจัดการ ศพที่มีจุดบอด เพราะเมื่อก่อนคน ตายจึงเก็บเบี้ยตันที่ ต่อมาจึง ออกแบบใหม่ เก็บแล้วหัก 10 เปอร์เซ็นต์สำหรับศพต่อไป -จ่ายค่าจัดการศพแก่สมาชิก จาก การเก็บครัวเรือนละ 20 บาท -		-เพิ่มจำนวนกรรมการ
8.ควนไพรพัฒนา	48 คน	-รับซื้อน้ำยางสด -จัดสวัสดิการสมาชิก -จ่ายคนตาย 22 ราย		-ขยายสมาชิกเพิ่มทั้งหมู่บ้าน -

สรุปรายชื่อคณะทำงานสภาครู

กรรมการ

1. อานัส หลังยาหน่าย , บาเรน, กิตติภักดิ์ เพชรเนียม
2. เฉด บินไธ้, วีรยุทธ, มนตรี
3. ลีสาว ลัดดา, ลีชน, วิลาวลัย
4. สุณีย์ ขวัญดำ , สิทธิ, นุจรี
5. บาเรน คงแก้ว, ดาเนม, ดาโสบ
6. สมศักดิ์สมาน, ฉะอารีย์, ทะนงศักดิ์
7. ราเชนทร์ ปังลีเส้น, อัศวรช, วรัญญา
8. สัน นาคสง่า , สาและห์, ยุพดี
9. อืด หมดหวัง, หมา, เจษฎา
10. วิรัตน์ กอลาบันหลง, อติพล
11. อาบูบากาก เส้นหลีหมา ,นายทอง, นางดี

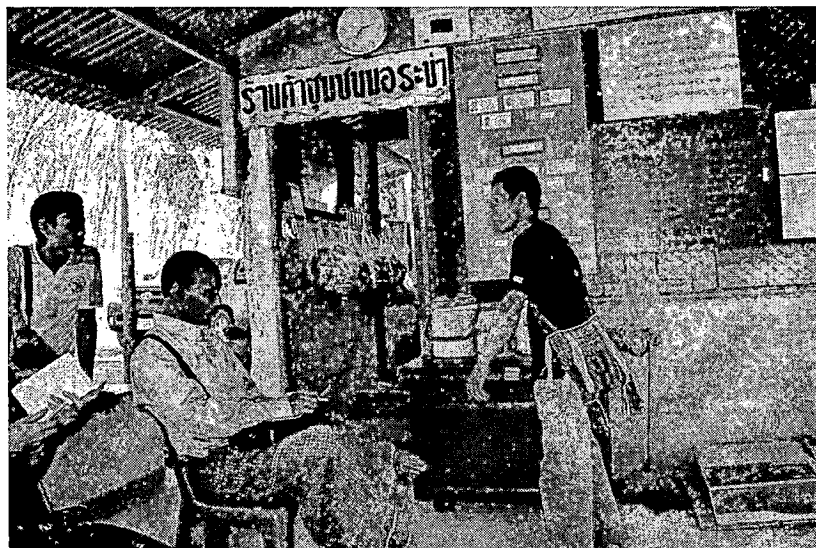
ที่ปรึกษา

1. เสข อาดตันตรา
2. ตรา เหมโคกน้อย
3. สุริยา อดหลี
4. สะอืด เพชรเนียม
5. ปิอี คงแก้ว
6. โซเพีย แดงคง
7. ปรีชา สามัญ

8. กิจกรรมศึกษาดูงาน ณ มูลนิธิพัฒนรักษ์ อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี

กำหนดการ 13-16 มีนาคม 2559

วัน/เดือน/ปี	เวลา	กำหนดการ
13 มีนาคม 2559	06.00 น.	ออกเดินทางจากบ้านใหม่
	19.00 น.	เข้าพักที่ตัวเมืองกาญจนบุรี
14 มีนาคม 2559	06.00 น.	ออกเดินทางสู่ “มูลนิธิพัฒนรักษ์” อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี
	11.00 น.	พูดคุยกับทีมมูลนิธิพัฒนรักษ์
	12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวันที่มูลนิธิพัฒนรักษ์
	13.00 น.	ลงพื้นที่ชุมชน
	16.00 น.	แลกเปลี่ยนสรุปการลงพื้นที่
	18.00 น.	รับประทานอาหารเย็นที่มูลนิธิพัฒนรักษ์
	19.30 น.	แลกเปลี่ยนตอนกลางคืน
	22.00 น.	เข้าพักที่มูลนิธิพัฒนรักษ์
15 มีนาคม 2559	07.00 น.	รับประทานอาหารเช้าที่มูลนิธิพัฒนรักษ์
	08.30 น.	ร่วมสรุป และ ถอดบทเรียนการศึกษาดูงาน
	11.00 น.	ออกเดินทาง ชมพื้นที่สังขละบุรี
	17.00 น.	เข้าพักอำเภอสังขละบุรี
16 มีนาคม 2559	06.00 น.	ออกเดินทางกลับบ้าน

9. ประชุมเสนอร่างสวัสดิการบ้านใหม่ 12 เมษายน 2559ณ มัสยิดบ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์

อ.เมือง จ.สตูล

วาระการประชุม

1. เสนอร่างสวัสดิการชาแรกาด และร่างทีมวิจัย
2. ออกแบบแผนปฏิบัติการ
3. พิจารณาเวทีปิดโครงการวิจัย รายงานผลการดำเนินงาน

รายละเอียด

1. ร่างสวัสดิการ

ทีมวิจัยมีการประชุมเตรียมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอ	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลา
“ให้คนได้ทำบุญวันละบาท” วัตถุประสงค์ เน้นการเรียนรู้คุณค่า การให้ , ช่วยเหลือกันในชุมชน, เกิด การมีส่วนร่วม และลดความเหลื่อม ล้ำในชุมชน	-ตั้งกลุ่มใหม่ เรียกว่า “กองทุนบุญ” -ออมเป็นครัวเรือน - สวัสดิการครอบคลุมสมาชิกทั้ง ครัวเรือน -เน้นสวัสดิการเกิด เจ็บ ตาย -เครื่องมือ แจกกระปุกออมสินแก่ ครัวเรือน -การส่งเสริม ให้ผู้นำศาสนา ให้ความรู้ เรื่องการชาดาเกาะห์, แกนนำชุมชน เป็นแบบอย่าง, -การประชาสัมพันธ์ 5 วิธี 1. สภากาแฟร้านน้ำชา 2. เสี่ยงตามสาย 3. เสริมในมะหย่งวันศุกร์ เรื่องการให้ 4. ห่อใบจาก กินหมาก จังกาทตาม ครัวเรือน 5.ออกใบปลิว โปสเตอร์ตามครัวเรือน -หมายเหตุ: ไม่ก้าวก่ายกลุ่มอื่น, เน้น	270 ครัวเรือน ดำเนินการโดยกลุ่มชา แรกาด	-พ.ค. ประชุม หัวหน้าครัวเรือน แบ่งตาโซน ใครเห็นด้วย สมัคร แจก กระปุก ในวัน นั้น มีการรับ สมัคร คณะกรรมการ เพื่อสร้างทีม บริหาร -กำหนดการเท ต่ามมติ คณะกรรมการ ว่า 6 เดือน หลัง ออม สามารถ รับสวัสดิการได้

	สวัสดิการเกิด เจ็บ ตาย, ให้โดยไม่หวังผล เน้นการให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี - เจียดบางส่วนสำหรับคนที่ไม่เป็นสมาชิก เป็นสินน้ำใจ ข้อเสนอ : 1. จัดเป็นสวัสดิการ 50 เปอร์เซ็นต์ ออม 50 เปอร์เซ็นต์		
--	--	--	--

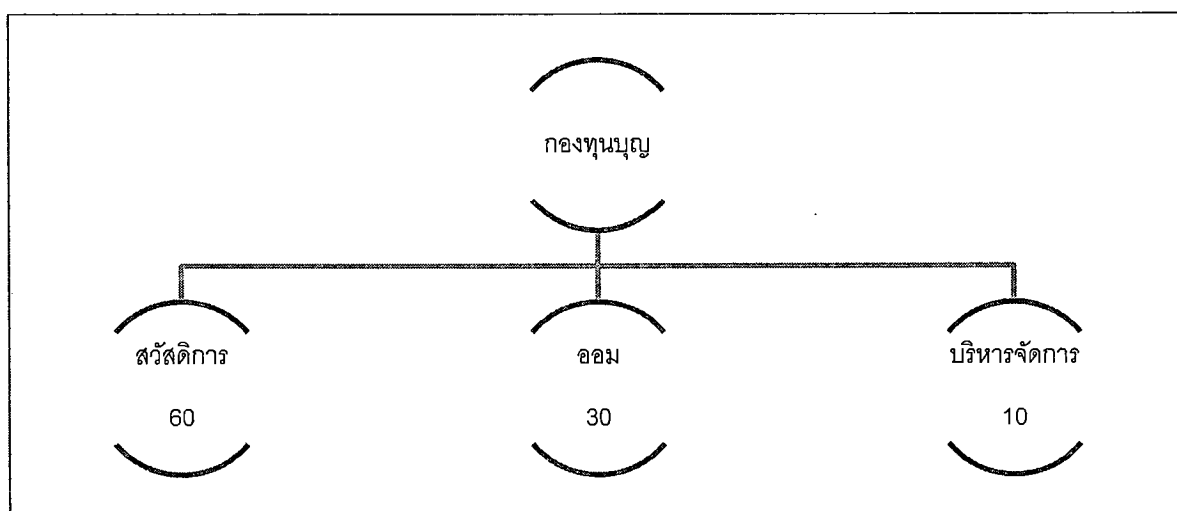
นิยาม“กองทุนบุญ” มี 2 ประเภท

1. ประเภทบุคคล หมายถึง
2. ประเภทครัวเรือน หมายถึง บุคคลที่แต่งงานแล้ว มีคู่สมรสถูกต้องตามหลักศาสนา

ระเบียบ

1. กรณี เงินเกินจากยอดวันละบาทปัดเป็นเงินออม
2. ในการสมัครจะมีค่าธรรมเนียมการสมัคร
3. ประชุมใหญ่สมาชิกปีละ 2 ครั้ง
4. กรรมการมีการหมุนเวียนวาระ

โครงสร้างการบริหารกองทุน

นัดหมาย

1. ประชุมใหญ่ อาทิตย์ 8 พฤษภาคม 2559 สถานที่ อาคารเรียน เวลา 14.00 น.
2. ค่าสมัครสมาชิก 20 บาท

2.เตรียมเวทีรายงานผลงานวิจัยบ้านใหม่ศุภร์ 3 มิ.ย. 2559 เริ่ม 15.00 เป็นต้นไป

กลุ่มเป้าหมาย

- 1.นอก./ พมจ. /
- 2.ผู้บริหาร อบต.ควนโพธิ์
- 3.เครือข่ายผู้นำท้องที่
- 4.นักข่าว
- 5.สมาชิกทีมวิจัย
- 6.สมาชิกในชุมชน
- 7.เครือข่าย อสม.

วิธีการ

1. นำเสนอผลงาน
2. ร่วมแลกเปลี่ยน
3. นิทรรศการ(ออมสิน, ชุ่ม 4 ชุ่ม ,)
4. การแสดง
5. เสวนา (นายกหยงโป, นายกนาทอน, กัลป์ยาพรรณ, , นายกควนโพธิ์, ดำเนินรายการโดย สมพงษ์)

งานนี้เป็นงานข่าวหม้อแกงหม้อ 5 กลุ่ม

สถานที่อาคาร ลานมัสยิด

ประกวดโลโก้ , ประกวดสุนทรพจน์หัวข้อ ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี

10. เวทีนำเสนอผลงานวิจัยสู่สาธารณะชน 3 มิถุนายน 2559

“กิจกรรมลานเสวนาสวัสดิการ กองทุนบุญสัจจะวันละบาท ต้อนรับรอมฎอนอัลมุบาร็อก” ณ ลานมัสยิดบ้านใหม่ ม.5 ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล

เวลา	กิจกรรม
08.00	ลงทะเบียน รับบริจาคเงิน/ข้าวสาร/พรวัว
09.00	เตรียม พัฒนาบุรุษ จัดทีมงานต่างๆ
12.00	ละหมาด
13.30	เริ่มเชือดเนื้อ
14.00	-ประกอบอาหาร/เครื่องดื่ม -เปิดรับเปิดบัญชีกองทุนบุญสัจจะวันละบาท -นำเสนอผลงานวิจัย“พัฒนารูปแบบเครือข่ายกองทุนสวัสดิการทางสังคมของ ม. 5 บ้านใหม่ ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล”
15.45	ละหมาดอัศรี
16.00	ตะลีละห์ลีลฮะรอะห์
17.00	เสวนาสวัสดิการสังคมบนฐานสัจจะวันละบาท
19.00	ละครสะท้อนสังคม อัลนาเซต โดยทีมเยาวชนบ้านใหม่

ชื่อเวที “พัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชน กองทุนบุญสัจจะวันละบาท ต้อนรับรอมฎอนอัลมุบาร็อก 1437”

ผู้เข้าร่วมเสวนา

1. นายเสข อาตตันตราหัวหน้าโครงการวิจัย
2. นายกิตติภักดิ์ เพชรเนียมทีมวิจัย
3. นายสมบูรณ์ คำแหงเลขาธิการ กป.อพช.ภาคใต้
4. นายสมพงษ์ หลีเคราะห์ผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.สตูล
5. นายสมยศ ฤทธิธรรมนารถนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาทอน
6. นายประยูร โชชาติ ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล

ผู้ดำเนินรายการ : นายตรา เหมโคกน้อย ทีมวิจัย

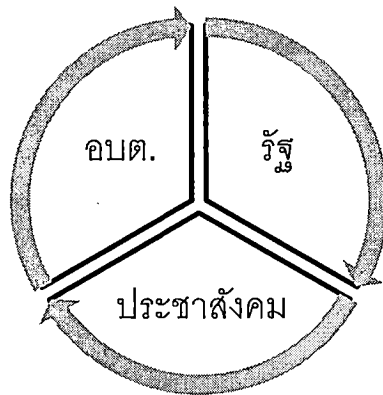
นายกิตติภักดิ์ เพชรเนียม : จากประสบการณ์ที่ผ่านมา ก่อนที่จะพัฒนากลุ่มชาแครงกาต ถูกต่อต้านมาก เพราะรุ่นปู่มีะ เคยทดลองทำแล้วล้มมาก่อน แต่เราก็คิดรวมตัว เพราะหมู่บ้านของเรา เป็นหมู่บ้านเหลื่อมล้ำ คนที่รวยก็มี คนที่จนก็มี อย่างกรณีเสียชีวิตบางคนไม่มี เราก็อยากช่วยเหลือ เริ่มกันจริงๆเมื่อ 7 กรกฎาคม 2543 มีสมาชิก 70 คน วันนี้มีสมาชิก 300 กว่าคน ทั้งที่เราไม่ไปประชาสัมพันธ์

นายเสข อาดตันตรา : ในส่วนงานวิจัย เป็นการร่วมกันคิด ออกแบบ มีปลัดตรา (ตรา เหม โคนน้อย-ผู้ดำเนินรายการเสนา/ทีมวิจัย) เป็นแกนนำชวนคุย เริ่มต้นมี 4 กลุ่มที่ทำเรื่องนี้อยู่แล้วมาช่วยกัน เราเริ่มจากการศึกษาฐานข้อมูลกลุ่มต่างๆ

นายสมบุรณ์ คำแหง : อยากเล่าบทเรียนกลุ่มต่างๆ คือ เรื่องสวัสดิการเป็นสิ่งที่น่าสนใจ และเป็นบัญญัติทางศาสนาอยู่แล้ว แต่สิ่งที่ต้องชวนกันคิด คือ การช่วยเหลือกันต่อได้อย่างไร แต่ที่น่าสนใจคือ บ้านใหม่เริ่มจากการการทำเรื่องเล็กๆได้ (สัจจะวัละบาท) หลังจากนั้นจึงทำเรื่องใหญ่กว่านี้ได้แน่นอน

นายสมพงษ์ หลีเคราะห์ : ตอนนี้มีการสรุปยอดเงินจากการแคะกระปุกออมสินแล้ว จากสมาชิก 114 คน ยอดเงิน 5158 บาท เป็นค่าสวัสดิการ 70 เปอร์เซนต์ และค่าออม 30 เปอร์เซนต์ (ปิดเงินที่เกินจากวันละบาทเป็นเงินออม) เฉลี่ยตอนนี้เป็นเงินครึ่งต่อครึ่ง สิ่งที่สำคัญคือ งานนี้บอกว่าลูกบาทมีค่า ตอนนี้บ้านใหม่เริ่มจากครัวปอองเลยเสนอว่าอนาคตถ้าส่งเสริมให้เด็กออมคนละปอองด้วยน่าจะดี เน้นการเรียนรู้เรื่องการออม และการเป็นมือบอนแก่เยาวชน

นายสมยศ ฤทธิ์ธรรมนารถ : ตำบลนาทอน เริ่มจากคนไม่กี่คน ตอนนี้มี 300 กว่าชีวิต ตอนแรกการจัดการเริ่มจากภาคประชาสังคมฯเดียว ต่อมาผมพาทีม ร่วมกับปลัดตราไปดูงานครูฉือบ ยอดแก้ว กลับมาต่อยอด มีสมาชิกกว่า 2000 พันคน ปัจจุบัน ตำบลนาทอนมีการจัดการสวัสดิการ 3 ขา คือ

กล่าวคือ อบต.ให้ 1 ส่วน รัฐ สมทบ 1 ส่วน ภาคประชาสังคมสมทบ 1 ส่วน เป็นการจัดการบนฐานความร่วมมือ โดยนาทอนมีกลุ่มผู้นำ 4 เสาหลักเป็นแนวร่วม คือ 1.ผู้นำท้องที่ , 2.ผู้นำท้องถิ่น, 3.ผู้นำศาสนา ,4.ภาคประชาสังคม

นายประยูร โชขัต: ปี 2554 มีพรบ.การออมแห่งชาติ ผ่านรัฐสภา แต่ก็ถูกดองเพราะเรื่องการเมือง ต่อมาปี 2557 รัฐบาลทหารนำมาประกาศใช้ แต่คนไม่ค่อยสนใจ ตอนนี้องทุนการออมกระทรวงการคลังเป็นคนดูแล ตอนนี้นักสมัครไม่ถึงล้านคน ทั้งนี้คิดอัตราการออมเริ่มที่ 150 บาท จนถึงตามศักยภาพ เมื่อครบ 60 ปี เอาเงินออม บวกเงินสมทบ จัดเป็นบำนาญ เช่นเดียวกับระบบราชการ ซึ่งคนเราถ้าจัดสวัสดิการให้ตนเองมากขึ้นเท่าไร ก็มีความมั่นคงมากขึ้นเท่านั้นและตอนนี้ทาง อบจ.สตูล มีสภาสวัสดิการสังคมของอบจ.สตูล คิดว่าสิ่งที่บ้านใหม่ทำจะนำไปบอกต่อ

นายตรา เหมโคกน้อย: ตอนนี้บ้านใหม่ค้นพบนวัตกรรมการออม กล่าวคือ หยอดกระปุกออมสินเท่าไร นำ 70 เปอร์เซ็นต์มาเป็นสวัสดิการ อีก 30 เปอร์เซ็นต์เป็นเงินออม นี่คือความต่างจากที่อื่น เพราะส่วนหนึ่งของงานนี้ คือ เราอยากฝึกให้ทุกคนออม มีนิสัยการออม

ฝากทิ้งท้าย

นายเสข อาตตันตรา: หลังจากนี้ต้นในฐานรองนายก อบต.ควนโพธิ์ จะนำเรื่องนี้ เข้าวาระของ อบต.

นายกิตติภักดิ์ เพชรเนียม: อยากบอกว่า ตอนนี้กลุ่มเยาวชนที่เริ่มงานกับสส.บ้านใหม่ ก็เริ่มมีการออมแล้ว

นายสมบุรณ์ คำแหง: ผมหลงไหลเสน่ห์เหรียญบาท ทุกครั้งที่กลับบ้านจะหยอดเหรียญบาทในกระปุกออมสิน สิ่งสำคัญคือ เราจะทำอะไรให้งานนี้เติบโต

นายสมพงษ์ หลีเคราะห์: วันบาทต่อสุหร่า ได้เลย วันบาทมีค่า ถ้าเราคิดให้ใหญ่ ทำหายหลังจากนี้น่าจะมีการวางกฎระเบียบกลุ่มต่อ

นายสมยศ ฤทธิ์ธรรมนารถ: ถ้าเราสามารถนำรายจ่ายปกติมาออมได้ ถือว่าสุดยอด

นายประยูร โชชาติ : หลังจากนั้นน่าจะดำเนินการจัดตั้ง องค์กรชุมชน และหลังจากนั้น 2 ปี ค่อยจดทะเบียนองค์กรสาธารณะประโยชน์